

Áldott, szent ünnepeket

Oly egyszerűen szoktuk megfogalmazni: a karácsony a szeretet ünnepe. De mit is jelent ez? Az egyik katolikus gimnázium lelki napján csoportbeszélgetésekre került sor. A 15–16 éves diákoknak a csoportvezető feltette a kérdést: mit jelent neked a karácsony? Érdekes volt a válaszuk. Nekem már – mondta az egyik – nem az ajándék a fontos, hanem: hogy érzik magukat a körülöttem lévő? Igazán örülnek az együttlétnek, átérzik-e az ünnep jelentőségét? És a hasonló válaszok egymás után hangzottak el.

Káplán koromban karácsony vigíliáján egész nap a szanatóriumokat jártam. Csak azok maradtak benn, akiknek nagyon súlyos volt az állapota, vagy – és ezek sokan voltak – nem kellett otthon, csak útban vagyok, mondta egyikük. Hajléktalan mesélte szomorú történetét: boldog családi életet éltünk, aztán feleségem életében megjelent az „igazi Ő”. Az én utamat rövidesen kiadták. Amíg volt munkám, egyszerű körülmények között, nagyon takarékosan éltem. Aztán a munkahelyem megszűnt és ezzel a talajt kihúzták a lábam alól. Elhelyezkedni hiába próbáltam, nem sikerült. Fizetni nem tudtam, így az utcára kerültem és rövidesen csak a hajléktalanok sorsa lett osztályrészem. Így tengetem életem, mások könyöradományára szorulva.

Statisztikák tanúsítják, hogy hazánkban, ahol egyébként is magas az öngyilkosok száma, karácsony körül még inkább megnő a számuk.

Milyen igaza van annak a fiatalnak, nem az ajándék, hanem a körülötte lévő öröme a fontos. Beletartozni egy emberi közösségbe. A szeretetet csak közösségben lehet megérezni és megtapasztalni.

Urunk Jézus Krisztus gyermekként jött közénk és a legszentebb közösség szeretetét, a családot nem utasította el. Ő maga is részese akart lenni gyermekként ennek a szeretetnek.

Legyünk figyelmesek a körülöttünk élők felé és szeretetünkkel jussunk azoknak, akiknek oly nagy szükségük van a szeretetre.

Kívánok minden kedves testvérünknek, családnak békés, szent karácsonyi ünnepeket. Vigyük minél többen Krisztus szeretetét embertársainknak, különösen a rászorultaknak.

István atya

A családgyház a hit tanúja

1990 óta hazánkból a tehetséges kispapok is tanulhatnak a külföldi egyetemeken így az örök városban, Rómában is. Jelenleg kb. harmincan tanulnak szerzetesnövendékek és egyházmegyes kispapok. Ennek következménye, hogy felszentelt papok kevesebben vannak, akik kint posztgraduális képzésben részesülnek. Ezért döntött úgy a magyar püspöki kar, hogy a Pápai Magyar Intézetben fenntart egy helyet azoknak a papoknak, teológiai tanároknak, akik továbbképzésre, vagy tudományos munkára szeretnének kimenni hosszabb-rövidebb időre. Így kaptam Bíboros atyánk jóvoltából két hónapot tudományos munka végzésére.

1981–83 között a Pápai Liturgikus Intézetben tanultam, ahol az összes vizsgát letettem, de már nem kaptam lehetőséget, hogy elkészítem a szakvizsgához szükséges dolgozatot. Ezt pótolom most.

Témám kapcsolódik az 1984-ben megjelent *De Benedictionibus - Az áldások könyvéhez*. Magyar nyelvű kiadása előkészületben van. Mindössze három áldással foglalkoztam: A családok megáldása, a családok évenkénti megáldása és a házastársak megáldása. Azt kívánom kimutatni, hogy a családok megáldása azért fontos, mert ezzel ők tanúságot tesznek a hitükről és éppen e tanúságtétel által lesznek családgyházzá, amely beilleszkedik a hívek helyi közösségébe.

Az első fejezetben a „családgyház” fogalmával kell megismerkedni. Már az ószövetségben a családfő bizonyos „papi funkciót” töltött be: pl. a húsvéti vacsora elfogyasztásánál. Az újszövetségben Jézus feltámadása után a jeruzsálemi egyház hívei egy darabig még eljárnak a templomba, de a „kenyértörést”, vagyis a szentmisét már házaknál végezték. Ez így történt az üldözések alatt is, csak a 4. században szakad meg ez a gyakorlat, amikor a templomok építésével már ott gyűlnek össze a hívek és vesznek részt a szentmisén.

Aranyhajó Szent János, a 4. század végén hangsúlyozza, hogy a családban fontos a Szentírás olvasása, a keresztény élet gyakorlása, mert ezzel töltik be a család tagjai keresztényi feladatukat. Aztán ez a gondolat hosszú évszázadokig eltűnik, mert az egyéni megszentelődés és életszentség útja kap hangsúlyozott szerepet. A

II. Vatikáni zsinat tanításában kerül ismét előtérbe a családnak, mint a legkisebb közösségnek a vallási életben való szerepe. Lényege: a család keresztény élete által nevelődik a következő generáció, s amikor közösen imádkoznak, vagy részt vesznek az Egyház áldásában, akkor hitükről tesznek tanúságot. E tanúságtétel által lesz a család „*családegyházzá*”.

A dolgozat további fejezetei: a könyörgések elemzése és tanítása, a szentírási olvasmányok témái és előkészület a család megáldására. Újdonság: hogy ezen áldásokat szentmise keretében, a családi otthonban és bizonyos áldásokat világi hívó is végezhet.

Mivel itt csak egy rövid beszámoló volt a célom, a témára a húsvéti számban is visszatérek. Mindezekről a Vatikáni rádió egyik novemberi adásában P. Vértessaljai László jezsuita atyával való beszélgetésben is beszámoltam.

Ezúton is hálásan köszönöm Bíboros atyánk jóságát, hogy e két hónapot tudományos munkával tölthettem, a helyetteseknek és segítőknek, hogy lelkiismeretes szolgálatukkal pótolták távollétemet és a híveknek, hogy megértették és elfogadták ezt a helyzetet. Igyekeztem nemcsak munkámmal, hanem imádságommal is meghálálni ezt a megértést.

István atya

Hírek

Ternyák Csaba püspök urat, a Magyar Katolikus Püspöki Kar titkárát a Szentatya december 11-én címzetes érsekké, és a Papi Kongregáció titkárává nevezte ki. Az egyetemes Egyházban a Kongregációk a minisztériumok feladatát töltik be, élén mindig a Bíboros-Prefektus áll, második személye a titkár. Ugyanilyen feladatot töltött be éveken keresztül Kada Lajos érsek úr az Istentiszteleti Kongregációnál.

Karácsonyváras régen és napjainkban

*„Mikor én gyerekecske voltam
Juhok után jártam
egy piros almácskát találtam
azt is kis Jézuskának szántam.
Szálljon házukra az Isten áldása,
dicsértessék a Jézus Krisztus!”*

A karácsony szláv eredetű szó, az ősi keresum szóból származik: az újba átlépőt jelenti. Az év legnagyobb, szokásaiban, hagyományaiban leggazdagabb, legszínesebb ünnepe a karácsony.

A legnépszerűbb keresztény ünnep. Jézus születését ünnepeljük ezen a napon.

A karácsony az öröm, a békesség, a család, az otthon ünnepe, melyet minden nép a saját maga módján és hagyományaival ünnepel.

Ezek a szokások évszázadról évszázadra változtak, hagyományozódtak. Adventtől Vízkeresztig szinte minden napnak meg voltak a maga szokásai, szabályai. A karácsonyi ünnepkör és népszokásai nagyon régiek.

Magyarországon, a XVI. századig karácsonykor kezdődött az év. A IV. századtól már ünnepelték a karácsonyt, az V. századtól Rómában hivatalos ünneppé vált.

Karácsony 1–2 hetében mindenki apró ajándékot készített szeretteinek. A szegényeknél és a gazdagoknál is bővebben étkeztek mint más napokon.

Gyermekkorom legszebb élményei közé tartozott falunkban (Maglód) a betlehemi játék. Magunk készítettük a Betlehemet, nagyszüleinktől, szüleinktől tanultuk a liturgikus vagy misztériumi játékokat. Házról-házra járva a következő kis köszöntőt mondtuk el:

*„Köszöntjük a Szűz Máriát
Vele együtt az Ó Szent Fiát.
Jézus Mária szent neve
Legyen mindnyájunk öröme”.*

Majd tovább folytatva egyéb rigmusokat énekeltünk. A háziaktól kalácsot, almát és néhány fillért is kaptunk. Amikor hazaértünk, szüleink már igen vártak minket a szokásos vacsorával: káposztaleves, mákosguba és az elmaradhatatlan kalács, mert ez volt a szokás. A vacsora sokáig elhúzódott, majd ezután felnőttek, gyerekek, rokonokhoz, szomszédokhoz mentünk, egyházi énekeket énekeltünk. Ezalatt édesanyánk feldíszította a karácsonyfát és a jászolt, ami számomra teljesen hiteles volt, mert olyan volt, mint a templomban. A karácsonyfa alá került az elmaradhatatlan alma, dió, körte, szőlő és a csekély ajándékok. Igaz, hogy levelet írtunk a Jézuskának, hogy mit szeretnénk, de ez az ajándék inkább a keresztszülőktől származott, mert a harmincas években mi nem engedhettük meg magunknak. De ezeknek az apró ajándékoknak, ill. „angyalfiának” nagyon is örültünk és mi magunk is készítettünk ilyeneket szüleinknek, dugdostuk ide-oda a magunk ötleteiből és saját erőnkből készítettéket.

Gyertyagyújtás következett. A sötétben csak a karácsonyfán égtek a gyertyák és mindannyian nagy áhítattal énekeltünk szüleinkkel és nagyszüleinkkel együtt. Ezután vehettük csak el az ajándékokat. Ilyenkor mesélték el nagyszüleink, hogy régen nem karácsonyfa volt, hanem borókaág a gerendára akasztva. Még most is előttem lebeg édesapám komoly, áhítatos magatartása, édesanyám jószágos tekintete, ahogy megnyugszik gyermekei arcán.

Mily szívdobogva vártuk ezt az ünnepet, mennyi vágy és remény fűződött az estéhez! Milyen mély nyomokat hagyott bennem az akkori családi légkör! Milyen jó lenne, ha ez ma is így lenne a családokban!

Ezután mentünk az éjféli misére az utcabeliekkel együtt, lámpásokkal a kézben, mint egy nagy család. Ma a Karácsony csak

akkor lesz ünnep a családokban, ha hittel, tiszta lelkiülettel várjuk a kis Jézus születésének ünnepét.

Néhány szót a karácsonyfáról: a XVII. század közepén Németország egyes vidékein állítottak zöld fenyőt, majd a XIX. században kezdték el a feldíszítését december 24-én, almával, körtével, dióval. Hazánkban Podmaniczky báró állított először karácsonyfát. Ő így emlékszik vissza a Karácsonyra:

*„Különösen a Karácsony ünnepe tartozik kegyelt
gyermekkori emlékeim közé éspedig azért mert
azóta sem láttam oly fenséges celebritással
megülve, mint családunkban.”*

Az ajándékozás örömről néhány szó: Már hetekkel az ünnep előtt a gyerekek levelet írtak a Jézuskának, hogy mit szeretnének kapni a karácsonyfa alá. Szenteste izgatottan, feszülten figyeltek a sokat ígérő csengőszóra. Mikor végre felhangzott a várva-várt jel, kíváncsisággal várták a sok ajándékot. Ma a szülők túlzásba viszik az ajándékozást, sok-sok felesleges játékot vásárolnak gyermekeiknek. Túl akarják egymást licitálni. Minden keresztény családnak arra kellene törekedni, hogy Karácsonykor a kis Jézus születését ünnepeljék, ezt gyermekeiknek részletesen elmesélik és kialakítsanak ennek megfelelő szokásokat, amik minden évben csak ezen a napon térnek vissza. Készüljenek a gyermekek szép karácsonyi dalokkal, versekkel, zenével, ami a lélek épülésére szolgál.

Így jutunk el az adventi gyertyától a karácsonyi gyertyáig. A fa csúcsára pedig tegyük Betlehem csillagát, vagy Krisztusunk megszületését hirdető angyal képét. Legyen minden családban Karácsony csúcspontja az éjféli mise, amely a megtestesülés ünnepe.

Ezt kívánja minden családnak

*Gedeon Sándorné Anci néni
óvónő, a Döngicsélő Nyugdtjas Klub tagja*

Szentestéim

Karácsony előtt minden évben tele vannak az egyházi és világi médiák ilyenekkel, hogy: „De borzasztó, hogy a karácsonyt mindenki vásárlási kényszernek, pénzkidásnak, tolongásnak, idegbajnak stb. éli meg, ezt nem így kéne... stb., stb.” Közhelyek. Persze, hogy nem ez a karácsony. A karácsony a legszebb egyházi, családi szeretet-ünnep, a kereszténység lényegének, a szeretet megtestesülésének az ünnepe. Ez egy keresztény ember számára teljesen magától értetődő. (Gondoltam én...)

Aztán nemrég volt néhány megdöbbentő beszélgetésem. Régi ismerőseim, barátaim nyavalyogtak (többen, egymástól függetlenül), hogy számukra a karácsony borzasztó, rossz a kedvük az egész ünnep alatt, mert a feleségük már egy hónapja ajándék- és árlistával rohangál, ehhez nekik elő kell teremteni a pénzt, aztán a kötelező rokonlátogatások, ahol jó pofát kell vágni az egy éve nem látott rokonok semmitmondó csevelyéhez. Alig várják már, hogy vége legyen az egésznek stb. Ismerős? És ezek mind 3–8 gyerekes, családjukat szerető, hívő katolikus családapák! Elborzadtam! Aztán egy kis kérdezősködés, „pszichoanalízis” után kezdett megvilágosodni az agyam. Ezek szegények gyerekkorukban nem kapták meg ott-hon a szenteste „kultúráját”.

Nálunk gyerekkoromban úgy történtek a karácsonyesték, hogy mi, gyerekek kint izgultunk egész nap és este a konyhában, hogy hallunk-e a bezárt(!) szobaajtón keresztül valami neszt, szárny-suhogást, díszcsörgést, papírzigegést. (HALLOTTUNK!) Aztán egyszer csak megszólalt a csengő és – legszebb ruhánkba kiöltözve (ahogy születésnapi köszöntőn illik) bevonultunk (az egész család!) a szobába. Ott állt a ragyogó karácsonyfa és alatta a betlehem. Mellette – letakarva – az ajándékok (hogy ne rögtön azt bámuljuk, mert nem az a lényeg!). Akkor imádkoztunk, énekeltünk, felolvastunk a Szentírásból, boldog karácsonyt kívántunk egymásnak, és csak utána nézte meg mindenki az ajándékokat.

Hogy ezt miért írtam le? Azért, mert visszagondolva alig emlékszem egy-egy ajándékra, de pontosan emlékszem a várakozás (advent) izalmára, a bevonulásra és az imára, na meg az angyalok neszezésére. Mert ez a lényeg, a maradandó, ami meghatározza egy gyerek egész életére a karácsonyhoz való viszonyát. A szenteste „kultúráját”. Ezt csak otthon és csak a családtól kaphatja meg a földi halandó! Mi hatan laktunk egy szoba-konyhában, és mégis sikerült megőrizni számunkra szüleinknek a szenteste misztériumát. Ne felejtsük el: a gyerek nem kisméretű felnőtt! Ő pontosan tudja (nem csak hiszi), hogy vannak angyalok, van nem kézzelfogható valóság, a kis Jézus megszületik, ő adja az ajándékokat, az angyalok hozzák el a karácsonyfával együtt, és erre készülni, várakozni és izgulni kell. (A húgom a mai napig megesküszik, hogy három éves korában látott egy angyalt szállni az égen fenyőfával. Én mutattam neki.) És másnap elvinni a templomba az ajándékokat, megmutatni a kis Jézusnak és megköszönni Neki! (Nekem a hintalovat nem engedték...)

Mondom, a gyerekek mindezt tudják, ha mi, racionális, praktikus, materialista gondolkodású felnőttek hagyjuk! Ezért bosszant, ha látom, hogy a szülők együtt veszik meg a fenyőfát a gyerekekkel (úgyis neki lesz), az ajándékot előre (hogy a mérete jó legyen), együtt díszítik a fát, ezután jön a szenteste, egy kipukkadt lufi, lényegétől, körítésétől, misztériumától megfosztott, unalmas átlagünnep.

Semmibe, de semmibe nem kerül, ha megadjuk gyermekeinknek ezt a kis pluszt, ami egész életükre kiható élményláncolat lesz. Csak az ő szemükkel, szívével kell egy kicsit látni. Legalább egy évben egyszer! „Ha nem lesztek olyanok, mint a gyermekek...” Ne legyünk mindig praktikusak! Ja, és a TV-t legalább ezen az egy estén felejtsük el!

Kívánok mindenkinek hasonlóan boldog karácsonyokat!

Rális János

Batár Ferkó

Negyedikes koromban – közelebből 1970. május 4-én – azt a feladatot kaptuk fogalmazás órán, hogy az osztály legjobb tanulójáról írjunk jellemzést, mutassuk be a külső és belső tulajdonságait, amilyen pontosan csak tudjuk. Miután Aranka a tanítónő kedvence volt, a dolgozat előkészítése átcsapott a dicsérő jelzők licitjébe: ki tud szebbet s magasztosabbat mondani róla. Amikor a padtársam végre szót kapott s közölte, hogy Aranka első a tornasorban, még ki is nevelték; hogy jön ez ide, ez a prózai tény...

A következő órán – május 7-én – a visszáját kaptuk feladatul, egy időnként hanyag, amúgy jóeszű tanuló került terítékre. A tanítónő nem is úgy beszélt róla, hogy Ferkó vagy Feri, hanem csak így: a Batár-gyerek. Gyűltek is olyan jelzők, hogy senki se tette volna szívesen az ablakba. Mert: az iskolába kimelegedve érkezik, erről árulkodik arca erős rózsaszínje, amihez izzadtan tapad csapzott haja s az inge ki-kicsúszik a nadrágból. Lehet-e fokozni? Persze: bakancsa egyik fűzője biztos kikötődik, mire beér. Ha beér, mert sokszor elkésik. És a leckéje sincs kész, és a ceruzái hegyezetlenek, és a radírja maszatos, és a tornafőlszerelése is hiányos..., és..., és..., és. Elhangzott, hogy a szünetekben is folyton rohangál, valaki bedobta: lázrózsás arccal – ennek nagy sikere volt, több fogalmazásból is visszaköszönt a jelzős szerkezet. S akkor még nekem is ki kellett találni valamit, hogy irományomban az egyéni látásmód érvényesüljön. Ilyeneket írtam: „Ferkó osztályunk egyik mákvirágja.” (Ez szintén tanítónk kedvenc kifejezései közé tartozott.) „Ha nem írt leckét, nem tanult meg valamit, füle vörös lesz. (...) A sok futkározástól arca gyakran bazsarózsa színű.” „Számolni és tornászni szeret csak! No meg csavarogni!” Hiába, hogy virágnyelven visszhangoztam a tanítói véleményt, az ötöst megkaptam rá, ezt immár nem lehet vissza-csinálni.

Pedig én olykor együtt ministráltam Ferkóval. Igaz, oda is kipirult arccal érkezett, de Géza bácsi, a sekrestyés eligazította a ruházatát, elsimította a haját, és szólt, hogy kösse be a bakancsát. Mire a ministráns szoknyába s a karingbe belebújtunk, egyformán angyalai képünk lett, csak Ferkóéban több volt az élet. Az oltár előtt

alázatos szívűnek láttam, úgyhogy lett volna mit fősorakoztatnom a mákvirágság mellé, habár azokban az időkben ezzel a ministrálással lehetett volna a legjobban eláztatni. Akkor persze nekem is színt kellett volna vallanom: szóval gyáva voltam mindenhogyan.

Valójában mi, az osztálytársak igen keveset tudhattunk Ferkóról. Fogalmunk se lehetett, miért a nagyszülők nevelik őt, hogy általában reggelizik-e, hogy milyen otthon a családi légkör s abban lehetséges-e egyáltalán leckét írni? Hogy volt-e a bakancson kívül más cipője...? Azt sem sejtettük, hogy Ferkó addigi élete összes simogatását Géza bácsitól kapta, aki már nagyon öreg volt. Hétvégeken Ferkó segítette ki a harangozásban, sőt olykor a temetői tennivalókban is helyettesítette. Ferkó nem zsebpénzt kapott, hanem keresett magára – negyedikesen.

Pár nappal ama rossz utóízű fogalmazás kiosztása után értesültem Ferkó segéd-sekrestyési működéséről. Méginkább röstellhettem a dolgot. Ugyanakkor tény az is, hogy a tanítónő módszeresen épített az ellentétekre, hisz a korábbi „Aranka almája” cím már előrevetítette, ki a jószívű az osztályban, míg a „Ferkó cipője” olyasféle következtetéshez vezethetett, hogy a lábbeliket ápolni kell, s illik figyelmet fordítani arra, hogy a fűző mindig be legyen kötve, még ha bakancsról van szó, akkor is!

Bizonyára csupán a tudatalattimban zavart az eset, igazság-érzetem mégsem hagyott nyugodni. Úgy éreztem, jóvá kell tennem a csúfságot. Egyik nap utolsó óra után egy csokit – máig emlékszem, kékes-narancssárgás színű „Űrhajós” márkájút – csempésztem a táskájába. Azt én sem gondoltam, hogy hazaviszi, s ugyanúgy visszahozza... Még kevésbé sejtettem, hogy Ferkó szinte az iskolaajtóban találja csak meg, s már-már mohón nekiesne, amikor hetedik érzékének föltűnik egy fenyegető tekintet közeledése. A jelenetben tanítónője csakis arra gondolna, hogy ő nem kapta, hanem lopta ezt a csokit, és tényleg, honnan is van, mit mondhatna erre? – hát gyorsan elhajította a nugátos szeletet.

Egész délelőtt korgott Ferkó gyomra, legalábbis az én füleim akkor úgy hallották, s azóta sem tudom, jóvá tettem-e valamit szándéktalan vétkemből? Vagy ez így törvényszerű a mai „mint-ha-korban”: megkerülhetetlen a mintha-bűn után a mintha-vezeklés?

Bankó András

Azok a régi szép idők?

A Profi supermarket pénztáránál hosszan kígyózik a sor. Karácsony előtti hétféteken már a nyitás után fél órával alig lehet kocsihoz jutni. Megadóan veszem tudomásul, hogy várni kell egy visszahozottra, kis bizonytalanság után beállok az egyik sor végére amiről nemsokára kiderül, hogy a lehető legrosszabb döntés volt, mindegyik sor sokkal gyorsabban halad. Végre jön a megváltó üres kocsi, álmos szemű, festetlen, szabadidőruhás fiatal nő kelletlenül fogadja segítségemet, láthatóan az zavarja, e tevékenységem forrása nem önzetlenségem, hanem sietségem. Benn a felvágottas pultnál hasonlóan hosszú a sor, egy fiatal, kétes tisztaságú köpenyt viselő szeplős leányka szolgál ki. Kezdő lehet a pultnál, lassan, kimérten, fáradt mozdulatokkal dolgozik, lehet, hogy unja vagy talán egész éjjel diszkózott, esetleg családi problémák gyötrik? Ki tudja? Lassan haladunk előre, mindenkin érződik a feszültség, az emberek a mai világban egyébként is egyre türelmetlenebbek. Elkelne most egy jó vicc vagy csak egy szellemes poén, ami felvidítaná a társaságot, de ilyenkor vagyok én is a szokottnál tompább, hirtelen nem jut eszembe semmi vidító, akárhogy is erőltetem. Előttem kopott kabátban idős néni toporog, vékony talpú cipője láthatóan átázott, haja hónapok óta nem látott fodrászt. Tíz deka parizert kér, amikor látja, hogy a mérleg három dekával többet mutat, ijedten néz körül s halk hangon – mintegy megszeppenve – kéri a kislányt, vegyen le két szeletet a mérlegről. Az eladó megszokhatta már az effajta igényeket, nem méltatlankodik, szótlanul teljesíti a kérést s készségesen levesz villájával két szeletet a mérlegről. Ekkor szólal meg a hátam mögött egy nyugdíjas korú, nagy hangú tréningruhás, pocakos, pirospozsgás ember: „Bezzeg az én időmben nem volt ilyen, akkor nem kellett a nyugdíjasnak levetetni három deka parizert”, s füstölög tovább jó hangosan, hogy mindenki hallja, mint dicséri az ötvenes évek szerinte példás szociálpolitikáját. Nincs nagy kedvem vitatkozni vele, észérvekkel érvelve meggyőzni úgy sem tudnám, s mivel a többiek is így gondolhatják, szótlanul hallgatjuk sirámainat.

A Fő utcai kis fodrázműhelybe ritkán látott vendég lépett. A várakozók – többnyire törzsvendégek, akik szívesen ütik agyon itt a délelőttöt – az öregúr belépésekor csodálkozva pillantottak egymásra. B. bácsi ugyanis igen ritkán járt borbélyhoz s ha mégis rászánta magát, akkor is az utca túloldalán lévő konkurenciát részesítette előnyben. Kis bajuszkáját leginkább maga igazította, ritkás-öszes haját pedig testes felesége nyírogatta a lakás egyetlen és életlen ollójával. B. bácsi már a háború előtt erősen baloldali szociáldemokrata érzelmű ember hírében állott, volt is ebből néha kisebb-nagyobb kellemetlensége, de komolyabb bántódása sohasem esett. Amikor az orosz csapatok elfoglalták Budát, elsőnek jelentkezett a kommunisták közé, ahol ismert múltja miatt tárt karokkal fogadták. Egyébként a községben jámbor teremts hírében állt, a négy elemít végzett félanalfabéta ember, aki aztán gyorsan haladt előre a számárlétrán, így hamarosan kinevezték az egyik közeli gyárba párttitkárnak. A mester széles mosollyal fogadta az új vendéget, és türelmét kérte, hiszen a kis olajozott padlójú, füstös helyiségben már többen várakoztak szépítkezésre.

A súlyos betegséggel küszködő, nemrégiben megözvegyült borbélymester folytatta a hirtelen megszakadt társalgást, hiszen tapasztalatból tudta, hogy a várakozás így elviselhetőbb, s a munka is könnyebben halad. Mi másról beszélhettek mindig, mint a sportról és elsősorban a fociról, melyik csapat a jobb, a Vörös lobogó vagy a Kinizsi, a Honvéd vagy a Dózsa, ebből következően Puskás Öcsi vagy Deák Bamba szabadrúgásai védhetetlenebbek? Ezek a csevegésnek induló beszélgetések aztán legtöbbször heves vitákba torkolltak, aminek rendszerint mesterünk egy ügyes csellel vetett véget, egyszerűen azzal, hogy átterelte a beszélgetést lovakra, lóversenyre vagy a mindig közkedvelt témára, a nőkre. Ma azonban ez a beszélgetés mintha a megszokottnál döcögősebben haladt volna, a borbély kezében pillanatokra meg-megállt a borotva, hosszasan eltűnődött valamin, szeme messzire révedt, amiből a vendégek szerencsére nem vettek észre semmit.

Zavarodottságának oka, hogy tegnap ismét behívták a politikai rendőrségre és újra faggatták ki és mit szokott mondani borotválkozásra, hajvágásra várakozás közben. Már jó ideje zaklatják, nem hiszik el, hogy csak sportról, horgászatról, lóversenyről, asszonyokról esik szó. Legutóbb több órai kihallgatás után egy borvirágos orrú másfél mázsás durva pribék akkora pofont adott a „beszélgetés” végén a nyomaték kedvéért, hogy bepisilt. Nagyon szégyellte magát, nedves nadrágjával nem akart kimenni az utcára, de röhögve kidobták. Mindezidáig viszonylag jól tartotta magát, de a megaláztatásnak ez a brutalitása már az egyébiránt erős idegekkel rendelkező embernek is túl sok volt, leült az épület elé egy padra, kezébe temette az arcát, és hangosan zokogott. Írásban kértek heti rendszerességgel jelentést, de soha semmi értékelhetőt nem tudott produkálni, hiszen ismeretlen társaságban mindenki rettenetesen félt, már egy szolid vicc az ország Nagy Jótevőjéről is végzetes következményekkel járhatott. Minden józan ember tudta, hogy az ilyen könnyelmű viccelő a legközelebbi vacsoráját már bizonyára nem a családja környezetében, hanem valamelyik politikai rendőrségi pincében fogyaszthatja el.

A mester régebben nem nagyon politizált, de a háború óta annyira meggyűlölte a megszállókat, és az őket szolgáló módon kiszolgálókat, hogy keresztény ember lévén már szégyellte is érzéseit.

Az elmúlt időszak után még több oka volt haragudni a bolsevizmusra miután megpróbálták beszervezni besúgónak. Miközben elmélázva visszagondolt a tegnapi megpróbáltatásaira, B. bácsi folyamatosan szapult a törpe diktátor Pártfőtitkárt. A mestert igencsak bosszantotta, hogy ezek ott fenn ennyire hülyének nézik, beküldenek egy nyilvánvaló provokátort, s azt hiszik, hogy ilyen könnyen felültethetik. Ezt mindenképpen megmondom a századosnak, mit mondott B. bácsi, gondolta, ettől kezdve talán jobban elhiszik, hogy igazat mondok, s ebben az üzletben manapság valóban nemigen politizálnak.

A fodrászszékben habos arccal türelmesen ülő vendég halkan felszisszent, arcán vékony piros csík jelezte, a mester borotvája a kellenél mélyebbre hatolt. Ez az esemény aztán visszahozta őt a mába, s rosszkedvűen csendben hallgatta B. bácsi tirádáit.

A borbélymester nem élte meg a rendszerváltást, a forradalom után pár évvel elköltözött az égi fodrások birodalmába. Az ÁVO sem erőltette tovább becítelését, rájöhettek arra, ebből a csatornából kevés értékelhető információt kaphatnak, de az is elképzelhető, hogy Sztálin halála hozott enyhülést. Ritkultak a behívások, fizikailag is egyre kevesebbet gyötörték, egyszer aztán teljesen vége szakadt a megpróbáltatásoknak. Hányan lehettek azok, akiket hasonló atrocitások értek? Fenygetéssel, inkorrekt ajánlatokkal hány és hány embert vettek rá árulásra, arra, hogy a gyerek elárulja apját, anyját, rokonait, barátait, ismerőseit? Szerencsére hősrünk nem élte meg, hogy negyvenöt év után újra félnie, rettegnie kelljen, mert neve esetleg szerepel valahol, valamilyen titkos listán, belügyi pinceraktárak poros aktái között. Szerencséje, hogy nem élt meg matuzsálemi kort, mert most ő is magyarázkodhatna, védekezhetne, mint sok hozzá hasonló sorstársa.

Azok pedig, akik a kihallgatói asztal túloldalán ültek és még élnek, vígan élvezik sokszor kiváltságos helyzetüket, s a médiákon keresztül üzengetnek, mutogatnak régi áldozataikra...

* * *

Őn következik – szól rám az eladólány – szinte ijedten riadok fel gondolataimból, melyek igencsak elkalandoztak. Közben a pocakos is kibeszélte magából véleményét, megnyugodva szemléli az igen gusztusos, paprikás, főtt csécsi szalonnát. Hangosan kinyilvánított meggyőződése, hogy évtizedekkel ezelőtt élete sokkal könnyebb volt, számomra hihető. Csak az a nagy kérdés, a lakosság hány százaléka állt akkor és áll most a napos oldalon. Egyáltalán nem mindegy ugyanis, hogy ki pofozott és kit pofoztak. Lelkünkben B. bácsi utódai vagyunk-e, vagy nagyapámé és azoké a millióké, akik ki voltak szolgáltatva B. bácsi és hozzá hasonló elvbarátai embertelen politikájának. Ma jobb a helyzet, nem citálnak be a politikai rendőrségre, de a kompromittáltak változatlanul szellőztetik, lebegtetik a kompromittáltak listáját. Elítélnék és elítéltetnek másokat, ők, akiknek a minimális kötelességük a bocsánatkérés lenne. Tudjuk, erkölcs nélkül lehet, de meddig szabad politizálni?

Sümegh László

In memoriam Schipeck Imre

Sok esetben egy város, település nevének említésekor azonnal egy mesterségre, foglalkozásra asszociálunk.

Korondról legtöbbünknek a fazekas mesterség jut eszünkbe, Hollóházához vagy Herendhez a porcelánkészítés képzeete társul.

Aki szűkebb hazámat, Albertfalvát közelebből és régebből ismeri Dél-Buda e városrészének említésekor az asztalosműhelyek hangulatát érzi, a frissen fűrészelt fa illatával a fűrész és gyalugép „muzsikájával”. A XIX. század elején a Budafokról betelepülő, törekvő sváb családok sarjai szívesen tanulták ki „Szent József mesterségét”, ami akkoriban biztos megélhetést jelentett ezen a tájon. Termékeikkel komoly konkurenciát jelentettek a nyugati sógor-szomszéd osztrák bútorpárnak. A község mestereinek keze munkájából kerültek ki az egyre izmosodó polgári réteg szerényebb igényeket kielégítő bútorai.

A hétszáz lelket alig számláló falu tucatnál is több műhelyének némelyikéből azonban mind gyakrabban kerültek ki igen értékes remekművek is. Az ezekben a műhelyekben dolgozó mesterek a szakma művészei voltak, a szó valódi értelmében, alkotásaikat ma is megcsodálhatják, hercegi-királyi kastélyokban éppúgy, mint ahogy az amerikai elnök washingtoni rezidenciáján.

Albertfalva egyik ilyen asztalosművésze volt a tavaly viszonylag fiatalon, a 65 éves korában elhunyt Schipeck Imre. Nagypját, idősebb Schipeck Andrást mint a legtöbb albertfalvi lakos ósét – még kitűnő budafoki mesteremberként tisztelték, a múlt század második felében.

Fia, ifjabb András már megfogadta kortársai intelmeit, miszerint „valamire való asztalos Albertfalván keresztül megy Európába”. Ezért Budafokról hamarosan északabbra költözött és községünk határában épített szerény, de takaros műhelyt.

Imre, az unoka már a fenyőgyanta, enyv és politúr szeszes illatfelhőjében, az asztalosműhelyben cseperedett fel, számára ez volt az óvoda, a játszótér, a satupadok között érezte otthon és jól magát.

A jó kötésű sportos fiatalember talán a legendás hírví arany-csapat hatására és inspirálására barátaival szívesen rúgta a község grundjain a labdát, s lett később igazolt játékos a környéken lévő

gyárak csapataiban. Az állatok közül elsősorban a kutyák érdekelték, sokat foglalatzkodott szabadidejében kutyáival – elsősorban leginkább dobbermanokkal – mindezek túl nagy szerepet mégsem játszottak életében. Társai szerint focizás közben is új technikai-technológiai megoldásokon törte fejét, új ötleteken, bútorterveken gondolkozott.

Hatalmas mesterségbeli tudására mi sem jellemzőbb, mint hogy alkotói fénykorában egyedi kézműves bútoraiból az akkori többszörös dollármilliárdos iráni sah, Reza Pahlavi is rendelt.

Az Artex Külkereskedelmi Vállalat számára gyártott intarziás barokk asztalait, faragott foteljait, colonial szekrényeit sokan megcsodálták és szívesen vásárolták Nyugat-Európában ugyanúgy, mint a tengerentúlon.

Az olcsóbb bútorgyári tömegáru megjelenésével a csővázaz vagy varia garnitúrák térhódításával sok mesternek profilt kellett váltani. Schipeck Imre nem állt rá a beépített szekrények futószalagos gyártására, megmaradt a szó nemes értelmében konzervatív kézművesnek. Baráti körében mondogatta „a szakácsművészetből meg lehet élni, de meggazdagodni a McDonalds-ból lehet”. Igazi vérbeli művésze volt szakmájának s haláláig az is maradt.

Nem volt sohasem gazdag, szolidan élt a vasúti töltés melletti – műhelyének is otthont adó – családi házában, feleségével és két tündéri kislányával. Tisztában volt azzal, hogy leányai nem folytatják majd az ő mesterségét, talán azért is vállalt minden évben két-három tanulót. Egész életében folyamatosan képezte magát, tanult, hogy magas színvonalon taníthasson.

Hálás tanítványai szétszéledtek a szélrózsa minden irányába, ma már csak egy, volt tanulója dolgozik ezen a környéken. Az albertfalvi Helytörténeti Múzeum egyik múlt század közepéből való legszebb darabját is Schipeck tanítványa restaurálta, kifogástalan minőségben.

Életének jelentős részében erősen dohányzott, erről a káros szenvedélyéről sajnos csak túl későn szokott le, s a gyilkos kórt már a leg gondosabb ápolással sem tudták megállítani.

Tavaly egy füledt nyári napon bekövetkezett halálával elment a régi Albertfalva egyik jelentős iparos családjának utolsó sarja s vele együtt szálltak sírba azok a szakmai fogások, melyeket ma már oly kevesen tudnak ilyen magas színvonalon művelni kis hazánkban.

Családja, szerettei emlékezetében él tovább, valamint azokban a világ minden részén megtalálható bútorokban, melyek akár még több száz évig hirdethetik: élt a Földön egy olyan mesterember, aki életet-lelket lehelt a fába, szerszámaival a holt anyagból varázslatos dolgokat alkotott.

Sümegh László

SZÜLŐI HIT TAN 1997–1998.

Folytatjuk és szeretettel hívjuk a kedves szülőket beszélgetéssel egybekötött előadássorozatunkra. Bízunk benne, hogy hatékonyan tudunk segíteni ez által is a krisztusi nevelés nehéz feladatában.

A program házigazdái az albertfalvi Szalézi Munkatársak Közössége.

Helyszín: a Don Bosco Katolikus Általános Iskola ebédlője.

Időpont: kéthetente, szerda este 17³⁰-tól kb. 19⁰⁰-ig.

Minden érdeklődőt, nem csak a „donboscós” gyerekek szüleit, szeretettel várunk!

A tavalyi év tapasztalata alapján az idei fő téma Bosco Szent János nevelői módszerének átgondolása lesz. Megismerjük az Ő nevelői tevékenységét, és megpróbáljuk alkalmazni saját helyzetünkre.

Mottónk: „*Don Boscóval a mi időnkben*”

1998. január 7.	Fegyelem és öröm, DB vezetési stílusa
1998. január 21.	A lelki vezetés fogalma, jelentősége
1998. február 11.	Világiak bevonása az Egyház életébe
1998. március 11.	A közösség jelentősége, plébániai közösség
1998. március 25.	Az érzelmi érettség útja
1998. április 15.	Vallási érettség
1998. április 29.	Erkölc és jellem

Az előadások témái tematikusan kapcsolódnak, de önállóak. Sorozatunkkal szeretnénk elősegíteni egy egymást segítő, baráti szülőközösség összekovácsolódását.

A szervezők nevében:

István atya, Béla atya

A Döngicsélők szüreti mulatsága

Hagyományainknak megfelelően, az idén októberben megrendztük szüreti bálunkat. Örömmel újságolom, hogy remekül sikerült. A fiatalok közül is hívtunk vendégeket, hogy csökkenjen az átlagéletkor. Köszöntőhegyek hangzottak el egymás egészségére és istenél-tetésére, folyt a bor és ízes éték is került az asztalra. Meghívott zenészeink igazán kitettek magukért. Hangulat a maximumon, tánc a parketten, alkoholszint alig-alig, és ez kellett ahhoz, hogy olyan nagyon nehezen lehessen a vendégeket hazaküldeni este 9 órakor. A több mint négyórás mulatságról megkérdeztem a jelenlévőket, akik a következőképpen nyilatkoztak:

Nagyon jó volt, hogy még közelebb kerültünk egymáshoz. A fiatalok meg csak vigyék ki innen a jó hírt.

Baby (aki nem kezdő)

Legközelebb a fiatalok ne üljenek külön asztalhoz!

Cili mama (négyunokás nagy)

Kár hogy nem volt sütemény vagy gyümölcs, kicsi volt a táncparkett.

Ditta (aki mindig enne)

Mi már ritkán kimozdulók vagyunk, nagyon jó kikapcsolódás volt. Spóroljuk össze a következőt!

Anci néni (a praktikus)

Nehezen indult be, de belejöttünk. A végére már mindenkinek csillogott a szeme.

István (a legfiatalabb)

Láttam, hogy a vendéglős velünk együtt énekelt. A szakács néni utánunk szól: amióta ez a kocsmá megnyílt, ilyen jó hangulat még nem volt.

Mimi (a Kondorosi Vendéglőről van szó)

Visszahozta a régi emlékeket, visszajöttek a tavaszi álmok.

Iréne (a legkisebb)

Nem csodálom, hogy szeretsz ide járni.

Igy szólt idős Vas a feleségéhez

Úgy néztem sokszor, hogy még kicsi is a terem.

Marika (aki magáról megfedkezve táncolt)

Régen az asztal tetején roptam a csárdást, most meg csak ültem és sírt a szívem.

Rózsi néni (most bottal jár)

A fiatalok nagyon rugalmasan felvették és követték a mi stílusunkat.

Margitka (a rendkívüli fiatalpárti)

Aki kedvet kapott bekapcsolódni a Döngicsélők életébe, tegye meg! Bárkit szívesen látunk, aki a szürke hétköznapijait is megosztaná velünk, aki elfogadja a tőlünk kapott társaságot, aki velünk akar imádkozni, vagy aki csak egyszerűen nem tud hova menni, mert egyedül van.

Szeretettel vár mindenkit a Döngicsélők nevében is

Murányiné Molnár Katalin

Szabadjegy

A napokban felszálltam a hetes autóbuszra. A zsúfolásig teli buszon mozdulni nem lehetett. Ilyenkor ha az ember jól figyel, az ügyes ülőhelyet szerez magának, ha valaki leszáll. Az, aki áll, felfigyel olyan utasra is, aki sosem fog felállni, mert ül és alszik. Mélyen és kitartóan. Feje előre esik, haja bozontos, ruhája kopott. Legtöbbször valami csomag vagy szatyor van mellette az ülésen. Ő az, aki állandó utasa a busznak. Végállomástól végállomásig utazik, hajnaltól üzemzárásig. Nem zavarja őt senki. Mi, utasok tudomásul vesszük mindannyian, hogy ő hajléktalan, akinek alvásra, nyugalomra és egy kis melegségre van szüksége. Nem bántjuk őt, nem törődünk vele. Békében hagyjuk, hadd pihenjen. Ma a Budapesten közlekedő háromezerkétszáz jármű mindegyikén akad egy-egy ilyen utas, akinek szabadjegy adatott, hogy sorsa végtelen rögs útját járja a pesti buszon.

Nagy Béla

A technika áldásai és veszélyei

Kétségtelen, hogy századunk a technika és a felfedezések százada volt. A hírközlés fejlődése, a rádió és a televízió feltalálása sokban hozzájárult a civilizáció fejlődéséhez, közelebb kerültek egymáshoz a földrészek népei, világrészek kapcsolódtak össze műholdak segítségével. Haladást hozott az emberiség számára a sok találmány. A huszadik század elején csodálattal tekintett a világ a kor egyik nagy találmányára, a hangosfilm megjelenésére, melyet az emberiség boldogan fogadott és rövid időn belül meghódította az egész világot. Az érdeklődés középpontjába került a filmgyártás, és ezzel egy új iparág született Európában és Amerikában. A színházak helyett az emberek mozikba jártak. Hazánkat is elárasztotta az európai országok és Amerika filmjeinek tömege. Hol vannak már azok a harmincas és negyvenes évek, amikor nemcsak szórakozást és kikapcsolódást nyújtott a film az embernek, művészetet, gyönyörködtető élményt, romantikus történeteket nyújtott a mozik nézőinek. Hol vannak azok az idők, amikor az emberek a kávéházakat otthagynak mozikba jártak. A film sokunk számára művészetével még ma is maradandó és felejthetetlen élményt nyújtott.

A technikai csoda folytatása volt, amikor korunk új és fantasztikus találmánya megszületett. Ez a televízió volt. A televízióval a mozi betört minden család otthonába. Napjainkban már a technika magas színvonalán adja számtalan csatornán, kábelén és műholdak közvetítésével műsorai tömegét. Olykor sok jót, hasznosat nyújt számunkra a művelődés és művészet terén, és milliók ismereteit gyarapíthatja. De sajnos egyre inkább előtérbe lép a műsorok közt a háborzongató vérengzés, a gyilkos erőszak, a terrorizmus, a szexualitás fertője, nem kímélve az otthonában lévő családot és gyermekeket.

Nagy kérdés, vajon eljut-e valaha oda az ember, hogy erkölcsi ítéllete olyan legyen, hogy a rosszat, a bűnt, a gonosztságot eltaszítsa, a jót és a hasznosat pedig magáévá tegye?!

Nagy Béla

Üzenet Fatimából

Az idén volt a Szűzanya fatimai jelenéseinek nyolcvanadik évfordulója. Sajnos erről a jelentős eseményről igen kevesen emlékeztek meg hazánkban. Úgy gondolom, hogy itt az év vége felé méltó lenne erre a jelentős eseményre visszaemlékezni, ill. annak mai aktualitását is elemezni, különösen akkor, amikor az ország helyzete, erkölcsi nívója talán soha nem látott mélyre süllyedt.

Ehhez szeretnék néhány gondolatot adni, melyeknek alapját fatimai tartózkodásunk utolsó szentmiséjének szentbeszédéből merítettem. Ez a Rózsafüzér és az ima erejére hívta fel figyelmünket:

Talán ma a legfontosabb, hogy visszaimádkozzuk a magyar ifjúság kezébe a Rózsafüzért. Feltételezhető, hogy akik a Rózsafüzért tartják a kezükben, talán kevésbé lesznek céltalanul ódöngő, kábítószert élvező, a bűn útjára lépő, elveszett emberek.

„Még a második világháború idején történt, hogy egy szakasz parancsnoka igen kegyetlenül bánt embereivel, és sokan megjósolták, hogy saját emberei fognak vele egyszer végezni. Katonái gyűlölték, és ezt nem is rejtették véka alá. Egy alkalommal egy mocsaras vidéken gyakorlatoztak, amikor a parancsnok rossz helyre lépett, és lassan süllyedni kezdett a mocsárban. Kétségbeesetten próbált menekülni, de egyre jobban süllyedt. Segítségért kiabált embereinek, de döbbsen látta, hogy azok egykedvűen bámulják elkeseredett küzdelmét, de nem segítenek. Végül kétségbeesésében elővette zsebéből a Rózsafüzért, odamutatta katonáinak és ezt mondta: „édesanyám a lelkemre kötötte, hogyha nagy bajban vagyok, kérjem a Szent Szűz segítségét, és Ő segíteni fog. Erre kérlek benneteket. segítsetek!”

Néhányan összenéztek, majd egyikük vonakodva elindult a tisztás szélére egy nagyobb ágdarabért. Többen is csatlakoztak hozzá, és odanyújtották azt a mocsárba süllyedt parancsnoknak.

Hamarosan kihúzták a mocsárból, és így megmenekült. A Rózsafüzér segített.”

Mai társadalmunk igencsak hasonlít e történetre. Az elmúlt néhány év embertelen légköre sokak számára hozott ínséget, de a kivezető út nem lehet a gyűlöleté, hanem csak a keresztény értékek visszaállítása és annak megélése lehet a cél. Ehhez azonban az szükséges, idézve a fatimai homiliát, hogy visszaimádkozzuk a Rózsafüzért nemcsak az ifjúság, hanem minden katolikus keresztény ember kezébe, hogy az ima ereje segítse Mária (sajnos csak egykor volt?) országát kilábalni a valamennyiünk számára naponta tapasztalt mocsár bűzéből és mélybehúzó erejéből.

Erre a célra (is) végezzük a Rózsafüzért valamennyien, akik abban a kegyelemben részesülünk, hogy imádkozhatjuk azt.

Madaras Gábor

Korszerűtlen?

Néhány napja egy baráti vagy inkább ismerősi társaságban beszélgettünk erről-arról, és jó magyar szokásnak megfelelően hamarosan szóba került a napi politika is. Különböző világnézetű emberekről lévén szó, sokféle vélemény hangzott el, amelyből egyre igencsak felkaptam a fejem. Az egyik ismert párt jelszava az „Isten, haza, család”, amire az a vélemény hangzott el az egyik ismerős részéről: azért nem tudom ezt magamévá tenni, mert korszerűtlen. Rákérdeztem, hogy melyik részét tartja korszerűtlennek, mire azt a választ kaptam, hogy mind a hármat.

Azóta is morfondírozom azon, hogyan lehet ezt a véleményt értelmezni.

Kísérjük meg nyomon kísérni a gondolatmenetet.

Isten 'korszerűtlen' Azt már hallottuk, sajnos az elmúlt években igen gyakran, hogy valaki tagadja Isten létét, és azt mondja nincs. Ha tehát nem hiszi el, akkor nem létezőnek tekinti, ilyenkor a korszerűtlen fogalomnak nincs semmi értelme. Ha pedig hisz az ember, akkor sincs értelme a korszerűtlen fogalomnak. Persze ha hisz, de nem komolyan (mint pl. a francia „felvilágosodás”, néhány vezéralakja), a korszerűtlen fogalom inkább cinikus, mint értelmezhető.

Korszerűtlen a „haza” fogalma. Valóban ennyire működik még most is a negyvenéves agymosás, és az internacionalizmus ferde eszméje? Még mindig nem nyilvánvaló, hogy az internacionalizmus eszméje mögött a kitaláló vad nacionalizmusa húzódott meg? Korszerűtlenül gondolkodó volt Szent Istvántól Mátyás királyig, Vörösmartytól Petőfi és Erkel Ferencen át Kodályig mindenki? Ha az ember Franciaországban, Angliában, Németországban stb. jár, mindenkinél érzi, hogy büszke hovatartozására, hazájára. És ezen nem változtatott az Európai Unió-s tagság sem. Akkor itt azt hallom, hogy a haza fogalma korszerűtlen. Ha kedvem lenne, nevetnem kellene.

Végül korszerűtlen a család fogalma. Az a mag, amire minden épkézláb társadalomnak épülnie kell(ene). A történelem során számtalanszor kísérelték meg szétverni a család-fogalmat, és még mindig nem látják, hogy az egész világ alapsejtje nemcsak az embereknél, hanem az állatoknál is ez, mert ezt így teremtette meg a Jó Isten. A szabadosok következményeit naponta érzékelhetjük, többek között súlyos betegségek formájában is. Még a legvadabb szabadosok is a hűségben látják a kiutat, és akkor azt mondják nekem, hogy a család fogalma korszerűtlen. A kijelentés ellentmondását az is tetézi, hogy aki a megjegyzést tette, csak világi szemmel példásan szép (sajnos vallástalan) családi életet él.

Madaras Gábor

A család gazdálkodása

A fiatal családok csoportja kerekasztal beszélgetés sorozatot kezdett „Házaspárok közelről” címmel. 1997. november 30-án Bató András és felesége, Kiss Márta vezette a „Család gazdálkodása” című előadást.

Az előadás első részében szó volt a magyar házassági vagyongjogról és a család gazdálkodását meghatározó erkölcsi alapelvekről. A jó hangulatú beszélgetés gyakorlati kérdések megvitatásával zárult. Ebből közlünk részleteket.

1. Családi gazdálkodásunk alapelvei

Rendelkezz találmányosan azzal a kevéssel, amid van, így vidámítva meg életed napjait.

(Roger testvér)

A középosztályhoz tartozó értelmiségiek átlagos anyagi körülményei között élünk. Tudjuk, hogy léteznek nálunk sokkal szegényebbek is. Életvitelünkre nem jellemző a túlzott egyszerűség, puritánság. Viszont nagyon megbecsülünk mindent, amink van, mert gyermekkorunkban megéltük a szegénységet. Szüleink, nagyszüleink példája arra int minket, hogy fölösleges javak megszerzésére ne törekedjünk, de amihez hozzájutottunk, azt tartsuk nagy becsben.

A ferencesi szegénység értékelése mellett, mi nem csak a lemondásra, hanem inkább az igényességre, a megbecsülésre, a dolgok értékelésére helyezzük a hangsúlyt. Például: gyermekünk **jó** golyóstollal írjon, arra vigyázzon; minden nap megköszönünk valami természetesnek tűnő, anyagi jellegű ténnyel az esti imában; gyermekeinket olyan dologról való önkéntes lemondásra biztatjuk, amit konkrétan aztán másnak adhatnak (pl. csoki).

2. Pénzbeosztás, anyagi kérdések nálunk

Családunkban a pénzügyi munkamegosztás a következő: az apa kezeli a pénzt, és intézi az ezzel kapcsolatos ügyeket; ez a feleségnek jó is, de bizonyos esetekben rossz is. (Sok gondtól szabadul meg

anya, de a „kosztpénz” hamar(abb) elfogy, mert nemcsak az étkezési kiadásokat kell belőle fedezni.) Házasságunk 12 esztendeje alatt mind jobban értékeljük párunk erőfeszítéseit, melyet annak érdekében tesz, hogy életünk az anyagiak vonatkozásában is Istennek tetsző legyen.

Az eddigi életvitelünk alapján – a családi pénztár bevételeivel és kiadásaival kapcsolatban – a következők végiggondolását javasoljuk: A vállalkozásokhoz hasonlóan a családi pénztárral, a családi pénzügyekkel szemben támasztott egyik legfőbb pénzügyi követelmény a mindennapos **fizetőképesség** biztosítása havonta, évente és hosszabb távon is. Ennek megvalósításához számba kell vennünk **bevételeinket és kiadásainkat**, továbbá ezek **időpontjait**. Nem elegendő csupán az, hogy időről-időre a bevételeink és kiadásaink **mérlege** megegyezzen (esetleg megtakarításaink jelentkezzenek), hanem a *kiadásaink felmerülésekor mindig álljon rendelkezésünkre elegendő készpénz*.

Bevételeink tervezésekor több dolgot kell figyelembe venni. Bevételeinknek kell biztosítania létfontartásunk pénzügyi fedezetét. Másként fogalmazva bevételeink határozzák meg a kielégíthető szükségleteink jelentős részét. Bevételeink mindenáron való növelésének határt szabnak az erkölcsi követelmények (egészségünk kockáztatása, a házastársunknak és családtagjainknak ajándékozható időnk stb.). Fontos szempont, hogy legalább két évig a gyerekek legyen otthon az anya.

Bevételeink döntő többsége munkánk ellenértéke. Bevételeink közé sorolhatók a különböző célokra igénybevett hosszú-, közép- és rövidlejáratú kölcsönök, továbbá a különböző segélyek, támogatások. Ez utóbbi lehetőségek megismerése, felkutatása is fontos feladatunk. Ehhez kapcsolódik a házasságra készülődő embereknek az *előtakarékoskodása*.

Minden életszakasznak és élethelyzetnek megvannak a sajátos, jellemző **kiadásai** rendszeresen ismétlődő kiadásaink mellett. Vannak előre tervezhető és vannak váratlan kiadások. Vigyázat, a reklámok a háztartás kiadásainak indokolatlan növelését szolgálják!

A kiadások tervezéséhez célszerű felmérni szükségleteinket. Jó, ha ismerjük egy-egy használati tárgy élettartamát. A megismerés módjai lehetnek: mások tapasztalatainak átvétele, az elhasználódás

vagy kinövés időtartamának becslése, a többszöri felhasználási lehetőségek megismerése, megteremtése.

A **pénzbeosztás** „technikái” segíthetnek kiadásaink nyomon követésében és féken tartásában. Ilyen lehet: az egyes kiadásfajtáink szerint címzett borítékok és a beléjük helyezett pénzüsszeg, vagy 30 napra 30 boríték és a borítékokban csak az egy napra felhasználható pénzmennyiség, vagy a különböző kiadásfajták szerint meghatározott elkölthető összegek és a tényleges kiadások „könyvelése”.

Főbb kiadásfajták: élelmezési költségek, közüzemi díjak, közlekedési költség, a tisztálkodás, a külsőnk ápolásának költségei, a ruházkodás, az egészségügyi ráfordítások (gyógyszerek, fogorvos, gyermekorvos, nőgyógyász, stb.), az ajándékozás és ünnepelés költségei, a tanulás (tandíj, tanszer, különórák) díjai, a szülők vagy nagyszülők, esetleg a rászoruló rokonok rendszeres vagy eseti támogatása, adók és járulékfizetési kötelezettségek, biztosítások díjai, szellemi és kulturális igényeink (hangverseny-, színház-, mozijegy, múzeumi belépő, könyv, hang és képfelvételek stb.) költségei, esküvők, temetések, segítségnyújtás családon kívül és így tovább.

3. Készület az önálló családi gazdálkodásra

Ajánljuk minden fiatalnak, hogy ismerje meg az **árakat**. Például nyáron egy hónapig ő vásároljon.

A készület kézenfekvő eszköze az, hogy szüleinket megkérdezzük: mennyi a család összes jövedelme, ezt mi mindenre kell költeni stb. (Ezután már magától értetődő lesz a tanácsunk: „Ne légy követelődő!”)

Szüleid gazdálkodása akaratod ellenére hatott és hat Rád, befolyásolja eljövendő életedet.

Akik már komolyan készülődnek egy másik emberrel a házasságra, annak azt tanácsoljuk, hogy gazdasági téren is beszéljenek meg és lehetőleg tisztázzanak is mindent egymás között. Ehhez szükséges az is, hogy jövődöbelink gazdasági és pénzügyi elképzeléseit, gondolatait és gyakorlatát megismerjük. Fontos a megismerésben az is, hogy jövődöbelid családjának gazdálkodási elveit és gyakorlatát is megismerd amennyire lehetséges. Jövődöbelid elkövetkező életét is befolyásolja az ő szüleinek gazdálkodása.

A leendő házások kölcsönösen tájékoztassák egymást anyagi helyzetükről és a várható jövedelmükről. Ezek beosztására készítsenek tervet. A jövődöbeli házastárs költségvetését a rendelkezésre álló anyagi lehetőségekre kell alapozni, csak azzal szabad számolni, ami megvan vagy biztosan várható.

Mivel a pénzzel összefüggő dolgok a házasság allergiás pontját képezik, ahol sok veszedelmesen gyúlékony anyag halmozódhat föl, **idejekorán megegyezésre kell jutni és közös megbeszélés alapján kellene mindent apróra szabályozni.** Persze sok-sok eltérés is adódik majd ettől az alapvető szabályozástól, amellyel megállapítják, hogyan osztják meg a felelősséget a háztartás költségeinek közös viselésében. Az ilyenfajta megegyezésnél számtalan változatra nyílik lehetőség. Fontos, hogy **ne szégyenkezzünk**, hanem **bátran**, egyenesen, de **kellő óvatossággal, közösen** vitassuk meg, mégpedig nyíltan a dolgokat. Ezenkívül ha megváltozik a helyzet, akkor újabb megállapodást kell kötni. Minden esetben **meg kell határozni a pénzgazdálkodás formáját.** Az asszonynak tudnia kell, hogy mivel számolhat. Méltatlan dolog, ha minden garast külön-külön kell kérnie a ház urától. A **jövedelem viszonyainak világos föltárása** mellett, a **takarékossági és a jövőt illető tervek** fontolóra vétele után, beszélni kellene a heti/havi háztartási pénz és a havi „tűpénz”, az asszony zsebpénzének szabályozásáról is.

Egy élethosszig tartó házasság nem lehet emberhez méltó, szabad, boldog partner-kapcsolat, ha azt a gazdasági alárendeltség kényszeríti ki. Az ilyen alárendeltség a nagykorú felnőtt emberhez méltatlan. Ez nem csak az asszonyt fosztja meg méltóságától, de a férj számára is veszélyes út a kényelmeskedés irányában.

Nem egy fiatal pár képzei azt, hogy náluk a pénz körül azért nem jelentkezhethet probléma, mert valamelyikük képzettségénél fogva szakértő a gazdasági kérdésekben. Kettőjük közül az egyiknek érke és adottsága van a beosztásra és mértéktartásra. Esetleg egyiküknek kedve van a tervezgetéshez, takarékoskodáshoz és pénzbefektetéshez. A másíknak mindez teher és örül, hogy nemcsak partnert, hanem személyes pénzügyminisztert is kapott. Ez a számítás sajnos ritkán válik be. A későbbiek során ugyanis kiderül, hogy a „pénzügyminiszter” olyan dolgokra adott ki pénzt, vagy

ruházott be, ami a másiknak egyáltalán nincs ínyére. A partnerek között ugyanis semmiféle egyeztetés nem történt arra vonatkozólag, hogy mit kell beszerzésre érdemesnek tartani. Ez különösen akkor fordul elő, ha a gyeplőt a ház asszonya tartja kezében. Az ilyenfajta történéseket elkerülhetjük, ha **közös elszámolást vezetünk, ha a bevételeket és kiadásokat közösen vizsgáljuk meg**, és ha készen áll mindkét fél arra, hogy a közös gazdálkodás során nyert tanulságokat levonja. A könnyelműen költekezőnek, a pazarlónak kiadásairól külön könyvelést kellene vezetnie és a pénz kellő beosztását partnerének segítségével gyakorolnia. A túlságosan takarékos, esetleg fukar természetű fél, ha van bátorsága arra, hogy a kuporgatás és gyűjtögetés terhes ösztönétől szabaduljon, kérheti partnerét, hogy nyújtson neki segítséget ehhez.

Sok-sok fiatal házaspár szégyelli a pénzgazdálkodás határozott rendezését. Az a meggyőződésük, hogy a pénz nem robbanthat ki vizzálykodást. Úgy vélik, szerelmüket szennyezik be, ha egymással pénzről kezdenek beszélni. Ez hallatlan naivítás, mert a valóságtól elrugaszkodott álláspont. **Minél korábban, lehetőleg már a kezdet kezdetén jön létre a kölcsönös megbecsülés szellemében egyesség**, annál inkább megelőzzük azt, hogy a talpunk alatt robbanékony anyag halmozódjon föl. Kapcsolatunkat így a későbbiek során sem fogja ilyesmi terhelni. *Abban az esetben, ha a házaspár már a kezdet kezdetén úgy érzi, hogy nem elég érett a kérdés megoldására, akkor tanácsos tapasztalt, szakértelemmel rendelkező, leginkább jogi képzettségű semleges jó barát segítségét kérni a pénzügyi dolgok megbeszélésénél.*

A pénz életünk egyik elhagyhatatlan eszköze. Akár akarjuk, akár nem minden nap foglalkoznunk kell vele. Ha körültekintően szabályozzuk házasságunk, családi gazdálkodásunk vagyoni és pénzügyi történéseit, és ezeket fegyelmezetten be is tartjuk, akkor a mindennapos találkozásunk a pénzzel, a mindennapi apró figyelmességek és örömek eszköze is lehet. Így tehetjük életünk boldogság-katedrálisának építőkövévé a családi gazdálkodást.

Bató András és Márta

Lisieux felé Párizsban

Párizst sokféleképpen szokták nevezni: a fény városa, a szerelem városa, a bűn városa stb., de a mi zárándokutunkon – legalábbis egy napra – számunkra a kegyelem kiáradásának városa lett.

Az egész éjszakai gajdolás miatt (mert zenei nap ide, zenei világnap oda, ezt nehezen lehetett éneklésnek nevezni) és mivel többen közülünk részt vettek az éjszakai szentségimádásban, fáradtan ébredtünk. Eredetileg a szentmisénk a Szent Szív bazilikában lett volna, de változott a program. Autóbusszal megyünk a Csodás Érem kápolnába, tudtuk meg. Akik már jártak ott, örömmel biztattak minket, hogy csodálatos lelki élményben lesz részünk.

Rövid buszos utazás után megérkeztünk. Egy jelentéktelen külsejű ház ajtaján mentünk be, s ott egy hosszú, zárt udvarba értünk. Mivel szűk volt az idő, nem néztünk körül az udvarban, hanem azonnal a kápolnába siettünk. Egy csodálatosan szép, világos, barátságos (lehet, hogy furcsa a jelző, de így tudom a legjobban érzékeltetni, mit is éreztem) templomba léptünk. A négyszög alakú templom közepén a főoltár fölött a Szűzanya szobra világító glóriával a feje körül. A felette lévő félkörben freskón a Szűzanya megjelenése Szent Katalinnak a csodás érem „elrendelésekor”.

Laboure Szent Katalin 1806-ban született egy 11 gyermekes burgundiai parasztcsalád kilencedik gyermekeként. Édesanyját hamar elvesztette, nővére pedig az Irgalmas Nővérek zárdájába lépett. Ő is ilyen késztetést érzett, álmot is látott: Páli Szent Vince hívta őt az irgalmas nővérek közé, de édesapja nem egyezett ebbe, mondván „egy apáca elég egy családban”. Így húgával látták el az egész családot. Végre 1830-ban novícius lett a párizsi Irgalmas Nővérek kolostorában. 1830. november 27-én megjelent neki a Szűzanya: Félgömbön állt, lába alatt kígyó tekergett. Kezében a földgömb volt, rajta a kereszt. Ujjain drágaköves gyűrűk voltak, amelyek fényt bocsátottak ki magukból. A gömb nemcsak a földet, hanem egész Franciaországot és minden egyes embert is jelenti, mondta a Szűz. A drágakövekből kisugárzó fény a kegyelmeket jelképezi, amelyek kiáradnak az emberekre, ha kéri, a sötétek pedig azt jelzik, hogy ezeket senki sem kéri az Istenanyától. Ezután megváltozott a jelenés, és a csodás érem egyik oldalán látható jelenet rajzolódott ki. Ovális felirat jelent meg: „Ő szeplőtelenül fogantatott

királynő, könyörülj rajtunk, kik hozzád menekszünk.” Ezután látható lett az érem másik oldala is: Mária koronázott monogramja, alatta Jézus töviskoszorúval övezett és Mária tőrrel átdöfött szíve látható rajta 12 csillaggal körülvéve.

A Szűz azt kérte Katalintól, hogy szorgalmazza ilyen érmék készíttetését és terjesztését. Megígérte, hogy akik ilyet viselnek, különösen a nyakukban, nagy kegyelmeket kaphatnak, ha azokat igénylik is.

Katalin beszélt erről gyóntatójának, de két év is eltelt, mire a pap szóba hozta ezt Párizs érsekénél. Az érseknek nem volt ellenvetése az érmék készítése ellen, így 1834-ben kétezer érmet készíttettek, amit azóta sok millió követett, és a mai napig igen népszerű szentelmény a hívők körében. Sokat lendített használatán az 1854-es év, amikor IX. Pius pápa dogmaként hirdette ki a szeplőtelen fogantatást. Katalin egyébként 46 évig tartózkodott itt a zárdában, és élte az irgalmas nővérek csendes, szorgalmas, mindennapi életét. E század húszas éveiben boldoggá, néhány évvel később szentté avatták.

A szentmise igen felemelő volt. A hívek nagyon szépen énekeltek, 4 pap koncelebrált, köztük Lajos atya is. Ismét megtapasztalhattuk, hogy az általában barátságtalan francia viselkedés (főleg azokkal, akik nem bírják a nyelvet), itt – hála Istennek – nem tapasztalható. A szentmisében a főcelebráns kiemelte, hogy magyar zárándok-csoport van jelen, és külön magyarul is elimádkoztuk a Miatyánkot. Nekem személyes élményem volt – a szentmise egyes részeit videóra vettem –, hogy kivonuláskor a főcelebráns atya belekacsintott barátságosan mosolyogva a kamerába.

Néhány perc állt csak rendelkezésre, hogy szemügyre vegyük a kápolna belsejét. Rövid fohász Katalin üvegkoporsójánál (ahol apácaruhában látható a szent épen maradt teste, ill. arca), és megnéztük azt a karosszéket, ahol a jelenéskor a Szűzanya ült. Mivel újabb szentmise kezdődött, kimentünk a zárt udvarba. Itt kegytárgyakat, szentelményeket lehetett vásárolni, itt áll Páli Szent Vince szobra, és egy hét domborműből álló sorozat, amely Katalin életét mutatja be.

Következő állomásunk Szent Genovéva, Párizs védőszentje sírjának meglátogatása volt. Ez a Hegyi Szent István templomban van, amelyik közvetlenül a Pantheon mellett áll. A Pantheon monumentális épületét csak kívülről láttuk. Ez egykor templom volt,

amely éppen a forradalom kitörésének évében készült el (egyébként Szent Genovéa templomának építették), és amit a francia forradalom idején elvettek (mint annyi más egyházi intézményt és épületet). A restauráció után sokáig bizonytalan volt sorsa, végül is az illusztris franciák temetkezési helye lett. Itt nyugszik többek között Victor Hugo, Voltaire, Rousseau, Diderot is.

Szent Genovéa sírjánál röviden imádkoztunk, ő volt, aki „imádsággal” védte meg Párizst Attila támadó hunjaival szemben. Többen kértük, hogy vigyázó szemét vesse egy kicsit meggyötört magyar hazánkra is.

Ezután szabadidő volt a belvárosban. Mi, csoportunk néhány tagjával együtt a Szajna híres szigetének néhány látnivalóját tekintettük meg.

Az Igazságügyi Palota egyik zárt udvarában áll Párizs egyik büszkesége a „Saint Chapelle” a szent kápolna, a gótikus csoda. Története érdekes és a ma emberének is igen tanulságos: az 1200-as években a francia származású II. Balduin konstantinápolyi uralkodó eladósodott és elzalogosította velencei kalmároknál azt a töviskoszorút, amelyet az Úr Jézusnak tulajdonítottak. Mivel Balduin nem tudta kiváltani, a francia király, Szent Lajos megvásárolta a becses ereklyét és Párizsba hozta. Annak érdekében, hogy méltó helyre kerüljön, egy kápolna építését határozta el.

A kápolna – mai szemmel nézve is – igen gyorsan, nem egész három év alatt készült el. Tulajdonképpen két egymás fölötti kápolna épült, az alsó a szolganépnek és az alacsonyabb rendűeknek, a felső a királynak és közvetlen udvarának. Az alsó kápolna is gazdagon díszített, aranyos boltívekkel, és a mennyezeten uralkodó a sötétkéék alapon az arany liliom. (Hasonló az assisi Szent Ferenc bazilika középső szintjéhez.) Kis lépcső vezet a felső kápolnába, amely húsz és fél méter magas, és szinte csak csodálatos üvegablakokból áll. A csúcsfves ablakokban ószövetségi jelenetek láthatók. A több mint 1100 ablak közül 734 még eredeti, tehát a XIII. században készült. A krónikák elmondják, hogy az ereklyének egy csodálatos arany ereklyetartója is készült, amelynek csak egy kulcsa volt, és az is a királynál. Nagy ünnepeken személyesen mutatta meg a becses ereklyét a híveknek. Sajnos ma már ez nem látható, mert a forradalom idején ezt a pénzverdében beolvasztották. Ugyanakkor a kápolna először lisztraktárként üzemelt, később levéltár lett. Ma múzeumként funkcionál.

A sziget másik híressége a Notre Dame, Párizs székesegyháza. Szintén a XIII. században épült, és talán ez Párizs legismertebb épülete az Eiffel torony mellett. Nemcsak templom, hanem a történelem során sok fontos esemény tanúja volt. Itt királyokat koronáztak (bár Reims a koronázó város), királyok házasodtak (pl. IV. Henrik, akinek Párizs megért egy misét), királyokat ravataloztak, Te Deumokat énekeltek győztes háborúk után. A templom talán legérdekesebb része a három bejáratú kapu, amelyből a középső az utolsó ítélet kapuja, ahol a lelkek egy részét az angyalok fogadják, másik oldalon pedig az elkárhozottakat viszik a pokolba a sátán szolgálai. A Notre Dame legnagyobb kincsei a szinte páratlan rózsaablakok. Csak kék színben több mint 250 árnyalat létezik, és a múlt évtized végeig még nem tudták megfejteni, miből készítették a festéket. A szín ugyanis az elmúlt 700 év alatt egyáltalán nem fakult ki. Építészetiileg is szinte csoda, hogy azon a falrészén, ahol a rózsaablakok láthatók, további ablakok vannak alatta, a fal mintegy 50%-a üveg, és az épületen eddig egyetlen repedés sem keletkezett. Érdekes a templom tájolása is. A szentély mögötti középső kápolnában az üvegablakon Szűz Mária álló alakja látható. A szimmetrikus test képzeletbeli hosszanti középvonalán halad át a tavaszi napéjegyenlőség napján a felkelő nap legelső sugara. A legmodernebb eszközök ellenőrzése is azt mutatja, hogy a tájolást ma sem lehetne pontosabban elvégezni.

A szabadidő végeztével folytattuk, most már autóbusszal a város megtekintését. Láttuk a Szent Jakab tornyot, ahol gyülekeztek a Santiago de Compostellába induló zarándokok, a Louvre-t, a világ egyik legnagyobb múzeumát (sajnos csak kívülről), a Concorde teret középen az obeliszkkal, az Operaházat, a Városházát, a Csillagteret (Etoile) a Diadalívvel. Megálltunk fényképezni a Trocadero téren, szemben az Eiffel-torony, rajta világító számokkal, hogy mennyi idő van még hátra 2000-ig. Kívülről megnéztük az Invalidusok Dómját, ahol benn díszsírhelyen Napóleon alussza örök álmát.

Végül a Rádió épülete mellett egy kis templomban búcsúztunk el Párizstól. Ez a templom volt az első, amelyet Kis Szent Teréz tiszteletére szenteltek. Itt imádkoztunk, elénekeltük a skapuláré éneket, és mintegy előkészültünk a következő napokra Lisieux-re. Ez viszont már a következő történet.

Madaras Gábor

„Kornél Káté” Egy bábművész gondolatai a művészetről

Az V. Templomi Bábjátékos találkozón Giovannini Kornél elhangzott előadásának írásos változata. Az előadást a Református Egyetem hallgatóinak felolvasása színesítette.

1. kérdés: Kell-e azért imádkoznunk, hogy beszélgetésünk Lélektől ihletett legyen?

Felelet: Kell. Teremtő, Megváltó, Éltető Istenünk jöjj közénk beszélgetni; beszélj velünk!

2. kérdés: Hogyan közelítsünk a Biblia kincseihez?

Felelet: Alázattal. A 2Mózes 3,5 szerint a Hóreb hegyén, a csipkebokorból Mózeshez így szólt a VAGYOK: „Ne jöjj közelebb! Oldd le sarudat a lábadról, mert szent föld az a hely, ahol állasz!”

3. kérdés: Hol van a megváltó?

Felelet: Ő az Atya színe előtt, szavaival, példázataival, tetteivel és örököshagyott szeretetével **közöttünk**. A Zsidókhoz írt levél 9. részének 24. verse szerint: „Nem emberkéz alkotta szentélybe, az igazi kép-másba ment be Krisztus, hanem magába a mennybe, hogy most megjelenjen az Isten színe előtt értünk.”

4. kérdés: Ismersz-e a Szent Írásból bábszínpadon – alázattal – eljátszható történeteket?

Felelet: Igen. A bűnbeesés (IMóz3); Kain és Ábel (IMóz4); Lót lányai (IMóz19:30–38); József eladása (IMóz37); Dávid és Góliát (IMóz12); Jónás (Jónás könyve); Az irgalmas szamaritánus (Luk10:25); A tékozló fiú (Luk15:11.32); A sánta meggyógyítása (ApCsel3:1–10) és a Szenvedés és feltámadás (Ján18,19,20) történetét.

5. Csak szavakkal szóló prédikálásra szólította fel szolgálait a Mindenható?

Felelet: Nem. Az **anyaggal** való kiábrázolásra is parancsot adott választottjainak. Az ÚR parancsára Mózes póznára tűzött rézkígyóval gyógyítja a kígyómartakat. (IVMóz21:8)

Illés, mikor utódjául jelöli Elizeust, palástját dobja rá. (Ikir19:19) Jeremiás, Rendezői Utasításra, korszót tör össze az egybegyűltekek előtt, hogy így jelezze, hogy a Seregek Ura összetöri a népet és a várost. (Jer19:11)

Igét vesz nyakába Jeremiás, hogy kiábrázolja a Babilóni fogságot. A Jeremiás könyvének 27 részben, a 2. versben így olvassuk: „Készíts magadnak kötelet, meg jármot és vedd a nyakadba!”

Jeruzsálem ostromának jelzése Ezékielnél, „kelléklista” alapján: téglá, vésett városnév, vaslemez, sáncra és faltörő kosra utaló tárgy. (Ezékiel14:11–3)

A Fiú megdicsőülése Péter, Jakab és János szeme láttára: Jézus földi arca fénylik, mint a nap, ruhája pedig fehéren ragyog, mint a fény. (Máté17:1,2)

Krisztus számárcsikón vonul be Jeruzsálembe, az elé terített fel-sóruhákön, elé hintett virágokon, pálmaágak lengetése között. (Márk11:1–11)

A Mester így küldi ki tanítványait: „semmit ne vigyetek az útra, se botot, se tarisznyát, se kenyeret, se pénzt, se két-két alsóruhátok ne legyen!” (Lukács9:3)

Öröklétünk záloga a kenyér, az értünk áldozott test és a bor, az értünk kifolyt vér. (Luk22:19–20)

Péter álmában mindenféle négylábút, csúszómászót és különféle madarakat kénytelen enni, „mert amit az Isten megtisztított, azt ne mondd tisztátalannak!” (ApCsel10:1–16)

Az ApCsel 21:10–12-ben azt olvassuk, hogy a júdeai Agabosz próféta – a Szentlélek parancsára – Pál övével megkötözi saját kezét-lábát, hogy Pál figyelmét felhívja a rá leselkedő veszélyre.

6. kérdés: Vettél-e a Biblia kincseiből?

Felelet: Keveset. De a következők már kezembem vannak és egy színpadon–bábszínpadon szolgálhatnak is: Náamán gyógyulása (IIKir5), Jób (Jób könyve), Naómi története (Ruth könyve), Simeon

áldása (Luk2), „Legnagyobb a ...” válogatott jelenetek és az Ímhol jó a Völegény” a Máté 23:35–42-ből kiindulva.

7. kérdés: *Ismered-e a magyar irodalom és a világirodalom Bibliát feldolgozó drámáit, drámai költeményeit?*

Felelet: Alig, de Racine Atáliájának eljátszása ma életmentő lenne! Milton: Küzdő Sámson; Németh László: Sámson; Racine: Eszter; Madách: Mózes; Hebbel: Judit; Wilde: Salóme; Geréb Attila: Az égő tekercs, Jeremiásról, Székelyudvarhely, 1991; Papp Károly: Mózes; Határ Győző: Krisztus születése – 16. századi betlehemes; Sütő András: Káin és Ábel ... című darabja is elképzelhető bábszínpadon.

8. kérdés: *Mi a művészet?*

Felelet: Hm. Valószínűleg a János 8:6-ban olvasható tevékenység. Mikor a bűnös asszonyt **engedéllyel** megkövezni vágyók zaklatták, „Jézus pedig lehajolt és ujjával írt a földre.”

9. kérdés: *Ismerjük-e a Bibliát?*

Felelet: Nem. Pedig nemcsak lelkünk, hanem nyelvünk megőrzője is lehet. (Pataki László Gélyse kiskán című könyve foglalkozik a magyarok rovásírással írt és Sylvester pápa tanácsára megsemmisített véseteivel, elpusztított imáival, irataival.)

10. kérdés: *Mit nevezünk bábjátéknak?*

Felelet: A művészi kifejezésre is alkalmas, életre keltett anyagot.

11. kérdés: *Elképzelhető-e keresztyén színpad, bábszínpad?*

Felelet: Ha hitünk lenne elég, nemcsak elképzelni tudnánk.

12. kérdés: *Mi a Kincsek-Kincse a Könyvek-Könyvében?*

Felelet: A „Szenvedés és feltámadás” történet. (János 18,19,20).

13. kérdés: *Kell-e holnap a kiábrázolt szó, meglevenített betű?*

Felelet: Kell. Nélkülözhetetlen.

Az Albertfalván végzett helytörténeti munka 25 éve...

A Petőfi Sándor Általános Iskola nevelői és tanulói 1972 karácsonya előtt határozták el, hogy 1978 májusában megünneplik iskolájuk fennállásának 150. évfordulóját. A felkészülés egyik sarkalatos pontja az volt, hogy gyűjtőmunkát végeznek az iskola történetével kapcsolatosan. Könnyített a helyzeten az a tény, hogy ebben, azaz az 1972–73-as tanévben kezdődött meg Albertfalva Főutcájának lebontása. E házak pincéje, padlása jó „aranybányának” mutatkozott a gyűjtőmunkához. A tanulók osztályonként felosztották a területet maguk között és elkezdődött a gyűjtés.

Az iskola gyűjtési versenyt hirdetett mind az osztályok, mind az egyének részére. Petőfi emlékérmét létesített arany, ezüst, bronz fokozatban. A behozott tárgyak, emlékek – értékük függvényében – megfelelő pontszámot kaptak, ezek összesítésre kerültek, és meghatározott pontszám esetén lehetett megkapni az emlékérem valamelyik fokozatát. A versenyt három alkalommal hirdettük meg és értékeltük 1973-ban, 1975-ben és 1977-ben. Az összesítésre 1978. május 15-én került sor, és ekkor kapta meg az első három helyen végzett tanuló azt az emléklapoktet, mely szintén a Petőfi nevet viselte és szintén az iskola alapította.

Az összegyűjtött tárgyakból létesült az az emlékkiállítás, melyet az iskola tornatermében hoztunk létre. A verseny során a szülők is bekapcsolódtak a gyűjtésbe és igen sok segítséget nyújtottak a kiállítás megrendezésében. Nyugodtan elmondhatjuk, hogy a kiállítás megnyitása egyik csúcspontja volt a három napig tartó ünnepi megemlékezésnek. Az emlékkönyvi beírások őrzik azt az érdeklődést és elismerést, mely a kiállítás iránt megnyilvánult.

Azonban miután minden csoda csak három napig tart és a tornateremre szüksége volt az iskolának, felmerült a kérdés: mi történjék az összegyűjtött anyaggal? Két lehetőség mutatkozott: mindenki hazaviszi a behozott tárgyakat, vagy létesül egy olyan múzeum, ahol megőrizzük azokat. Közkívánatra az utóbbi megoldás valósult meg. Ekkor már befejezéséhez közeledett az iskola új épületének elkészülte, és így fölöslegessé vált a régi gyakorlati foglalkozás műhelyének épülete. Ez az épület 1960-ban létesült és felvonulási épületként szolgálta az iskola új szárnyának építkezését.

Miután az új harminctantermes iskolát 1979. március 8-án vettük birtokba, ettől az időponttól kezdődően múzeumi célokat tudott szolgálni ez az épület. Az összegyűjtött anyagot itt raktároztuk el átmenetileg és terveztük a múzeum kialakításának lehetőségeit.

* * *

A múzeumot 1980. március 15-én nyitottuk meg, egyenlőre csak engedély nélkül. Itt ugyanis nem voltak meg azok a feltételek, melyek szükségesek lettek volna ahhoz, hogy az engedélyt megkapjuk a Művelődési Minisztériumtól. Az épületben négy szobát alakítottunk ki kiállítási célokra, egyben pedig a raktár volt. Már akkor kialakítottuk a nyitvatartási időpontokat, melyek kedd és csütörtök 16–18 óráig voltak a kezdetektől a mai napig is. A múzeum látogatottsága igen nagy volt, érthetően mindenki a maga által behozott tárgyat, emléket kereste. A munkát nehezítette, hogy erre az iskola külön költségvetést nem kapott, így csak „házi” módszerekkel lehetett annak fejlesztéséről gondoskodni. Az első pillanattól kezdve a helyszűke jellemezte a munkát. Még ma is legalább annyi anyag van raktáron, amennyit ki lehetett állítani.

Ahogy az idő haladt, úgy vált nyilvánvalóvá, hogy az iskola-történet kutatására nem szűkülhet le munkánk. Egyre több olyan anyag került a múzeum birtokába, mely arra kötelezett bennünket, hogy a kutatómunkát kiterjesszük Albertfalva teljes helytörténetének kutatására. Miután az összegyűlt anyag elhelyezése egyre több gondot okozott, valamint e valamikori felvonulási épület állaga egyre rosszabb lett, adva volt a cél, új épületet kell keresni. Miután a nyolcvanas évek közepén a Gyermekélelmzési Vállalat konyhája kiköltözött a valamikori, 1930-ban épült igazgatói lakásból elhatároztuk, hogy ezt az épületet tesszük alkalmassá a múzeum végleges kialakítására. Terveink kivitelezésének realizását látva, a Minisztérium 1990-ben megadta az engedélyt a hivatalos megnyitásra, melyre 1991. szeptember 23-án került sor: ALBERTFALVI HELY-TÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY ÉS ISKOLAMÚZEUM névvel.

A múzeum önálló költségvetését 1994. január 1-jével sikerült megszerezni, melyet szponzori szerződések és pályázatok elnyerése által szerzett anyagiak gyarapítanak. Így, ha szerény mértékben is,

de a szükséges kiadásokat biztosítani tudjuk. Az állandó kutató- és gyűjtőmunka mellett mindennapi feladatunknak tartjuk:

- a múzeumhoz tartozó iskola életének nyomonkövetését, minden tanévről 2-3 tabló elkészítését és március 15-én történő kiállítását,
- Albertfalva nagyobb eseményein való részvételt, a történetek rögzítését videófelvételen, vagy fotón,
- az állandó kiállítást kiegészítendő, évente egy-két időszak kiállítás megrendezését aktuális témákban: március 1-jén és szeptember 29-én,
- a kerületi médiákban történő állandó megjelenést, megjelenítést,
- más albertfalvi szervek, egyesületek, intézmények rendezvényeinek, alkotásainak anyagi támogatását,
- kapcsolattartást albertfalvi intézményekkel, üzemekkel, helyi kiállítások, megemlékezések vonatkozásában, történetük kutatását,
- kapcsolattartást olyan személyekkel, akik régi helyi lakosok, és sokat tudnak segíteni munkánkban,
- a múzeum Baráti Körének összefogását, bevonását a nagyobb rendezvények, kiállítások kivitelezésébe,
- Albertfalva történetének megírására vállalkozók segítségét, támogatását, a múzeum archív anyagának rendelkezésükre bocsátásával,
- kapcsolattartást országos és fővárosi könyvtárakkal, levéltárakkal, múzeumokkal, más kerületek helytörténeti gyűjteményeivel, egy-egy anyag beszerzése vagy cseréje vonatkozásában,
- együttműködést az Albertfalvi Polgári Körrel,
- kapcsolattartást az albertfalvi római katolikus plébániával, közös és állandó időszaki kiállítások rendezésében,
- együttműködést az Albertfalvi Keresztény Társas Körrel.

A múzeum munkáját elismerik mind a fővárosi, mind a kerületi szervek, és támogatásukkal biztosítják, hogy a jövőben kiszélesíthessük tevékenységeinket. Elősegítik, hogy múzeumunk bekapcsolódhasson a fővárosi és kerületi vérkeringésbe. Lehetőséget biztosítanak, hogy egy-egy fővárosi vagy kerületi kiállításon, rendezvényen múzeumunk is megjelenhessen, bemutatkozhatson.

Az elmúlt 25 évben a múzeum a következő kiállításokat rendezte meg, és vett részt nagyobb rendezvényeken, eseményeken:

1980. 03. 15. A múzeum megnyitása, az alapkiállítás elkészítése
 1980. 12. 23. Özveggy Kovács Sándorné – Albertfalva legidősebb lakosa – temetése
 1981. 03. 25. A kerületi Bartók-szobor leleplezése
 1984. 03. 23. Balogh Gizella tanítónő vasdiplomájának ünnepélyes átadása
 1987. 12. 04. A „Város peremén” c. kiállításon való részvétel a Történeti Múzeumban
 1991. 09. 23. Az új múzeumi épület megnyitása, az alapkiállítás megrendezése
 1991. 10. 05. Az albertfalvi Szent Mihály templom 50 éves fennállásának ünnepségei
 1992. 10. 22. Andrásfalvi Bertalan művelődési és közoktatási miniszter látogatása a múzeumban
 1993. 05. 25. Az albertfalvi újtemető felszámolás előtti mentő munkálatai
 1993. 07. 09. A múzeum Baráti Körének látogatása a Szellőző Műveknél, az Első Magyar Repülőgépgyár helyén, az emléktábla leleplezése ügyében
 1993. 11. 25. Albertfalvi Napok rendezvényei
 1994. 02. 27. Albertfalva 175 éves fennállásának ünnepségei, időszaki kiállítások:
 Albertfalva története
 Római kori ásatások Albertfalván
 Az Első Magyar Repülőgépgyár Albertfalván
 Dr. Rácz Rozália kerámiai
 Albertfalva névadója
 1994. 04. 21. „Albertfalva rendőrörsöt kap” esemény alkalmával megtartott ünnepség
 1994. 06. 15. Részvétel az albertfalvi római tábor ásatási munkálataiban
 1994. 09. 29. Albertfalvi Napok rendezvényei, időszaki kiállítások:
 Iparművészek Albertfalván, Bibliakiállítás
 1994. 10. 22. A római tábor déli kapujánál nyilvántartott langobard, majd Albertfalva új temetőjének helyén létesített 1956-os emlékmű avatása
 1994. 12. 31. Az *Albertfalvi borgyűjtemény* c. kiállítás megnyitása
 1995. 03. 01. *Albertfalva főutcája* c. kiállítás megnyitása
 1995. 04. 27. Simándy József operaénekes – egykori albertfalvi lakos – látogatása a múzeumban, és volt albertfalvi lakásainak felkeresése
 1995. 06. 25. Orbán György gyémántmiséje és látogatása a múzeumban
 1995. 09. 29. Albertfalvi Napok rendezvényei, időszaki kiállítások:
 80 éves a repülőgépgyártás Albertfalván

- Albertfalva egyháztörténete
Képzőművészek Albertfalván
1996. 09. 29. Albertfalvi Napok rendezvényei, időszaki kiállítások:
Köszöntjük a 80 éves Simándy Józsefet
Albertfalva és környezete 1896-ban, a Millenium évében
Farágó Krisztina kosárfonó, kézműves tárlata
1996. 10. 18. A Századforduló világa c. kiállítás megnyitása Pesterzsébeten,
és az azon való részvétel
1997. 02. 21. Egyházi bábkiállítás: *A teremtéstől az utolsó ítéletig, templomi
bábos kiállítás* címmel
1997. 03. 01. Középkori rom a mai Albertfalva területén c. kiállítás meg-
nyitása
1997. 05. 10. A lengyel kisebbségi önkormányzat látogatása a múzeumban
az usztronyi vendégekkel
1997. 05. 30. Könyvbemutató, Dr. Hoffmann Pál: *Házhelyek Promontórium-
nál, Albertfalva története* c. könyvvel kapcsolatosan
1997. 09. 01. *Iskolatablók 1994–1997 között* c. kiállítás megnyitása
1997. 09. 27. Albertfalvi Napok rendezvényei, időszaki kiállítás: *Albertfalva
asztalosipara* címmel
1997. 09. 29. A Laboranovits kereszt restauráltatása és felszentelése

A felsorolt eseményekről és kiállításokról fényképalbum is készült, mely a kiállítások megszűnése után is látható a múzeumban. Az eseményeket kronológiai sorrendben pedig nyomon lehet követni *A múzeum története* c. munkában, mely előkészítés alatt áll, és 1998. március 1-jére készül el. Ebben az évben ünnepeljük ugyanis a ma már új nevet viselő Petőfi Sándor Általános Iskola és Gimnázium fennállásának 170. évfordulóját.

A múzeum munkájának fejlődése szempontjából igen nagy lökést adott az Albertfalvi Római Katolikus Plébánia segítése és bekapcsolódása a munkába. A templomi szószék igen nagy segítséget nyújt abban a kérdésben, hogy a múzeum munkáját, rendezvényeit ismerteti a hívőkkel, akik továbbviszik Albertfalva-szerte és így eljutnak a hírek szinte mindenkihez. Ezért ezúton is szeretném köszönetemet kifejezni, és a jövőben is szeretnék számítani a támogatásra. Bizonyos vagyok abban, hogy csak így, kölcsönösen segítő munkával lehet Albertfalva múltját kutatni és az eredményeket megismertetni minden albertfalvi lakossal.

Beleznay Andor

III. Szellemi-lelki hétvége Máriabesnyőn „Magyarország az ezredforduló után”

Idén harmadik alkalommal került sor három keresztény egyesület, a Karolina egyesület, az Albertfalvi Keresztény Társas Kör és a Szentimrevárosi Egyesület közös szervezésében szellemi-lelki hétvége megrendezésére Máriabesnyőn.

Mind a vidéki környezet, mind a szállást és egyben az előadások számára helyet biztosító lelkigyakorlatos ház ideális helye a kapcsolódásnak, elmélkedésnek. Jó lehetőséget teremt ahhoz, amire maga az esemény hivatott: elgondolkodni múltunkon, jelenünkön és együtt készülni formálni a jövőt.

A szellemi-lelki hétvége ugyanis nem önmagáért való, hasonló gondolkodású emberek eszmecseréje csupán, hanem azzal a küldetéssel felruházott rendezvény, hogy valóságosan megkeresse azokat a konkrét feladatokat, amiket mi tehetünk még hazánk, nemzetünk megmentéséért és megmaradásáért. Megkeresse és megtalálja, hogy a felelős keresztény polgár hogyan járulhat hozzá otthonában, munkájában, társadalomban betöltött szerepében a nemzet, az ország értékmegőrzéséhez és értékgyarapításához.

A meghívott előadók már nevükkel is hozzájárultak a hétvége színvonalához. A mai magyar közélet jeles alakjaival találkozhatunk mind a politikai, mind az egyházi élet területéről, akik közül mindenki a maga szakmai gazdagságát és nemzete iránti elkötelezettségét hozta magával, hogy a számára megadott kérdésben állást foglaljon. Szó került így a hazánkat érintő, leginkább aktuális kül- és belpolitikai kérdésekről, kultúra és hagyomány, nevelés és erkölcs kérdéseiről, valamint magáról az egyházzal és az egyház társadalmi szerepéről, nem utolsósorban a keresztény élethívatal fontosságáról, múltunkról, jelenünkéről, jövőnkéről.

A hétvége hangulatát átfogóan a teljesség képével lehetne jellemezni. Nem szétdarabolóan hatott azáltal, hogy több irányba

tett kitekintést, hanem ellenkezőleg: szintézisre emelte az élet különböző területeit, rávilágítva arra a nagyon fontos tényre, hogy nem választhatjuk le keresztény mivoltunkat polgári és emberi létünk valóságáról. Mint keresztények felelősek vagyunk önmagunkért, Istennel és az emberekkel való kapcsolatunkért és ezen keresztül elválaszthatatlanul társadalmunkért, nemzetünkért. Láthattuk, mennyire lényeges az erkölcs és a pusztán humanitáson túl a keresztény érték akár a gazdaságban, akár a törvénykezésben.

Dr. Gidai Erzsébet közgazdász például feltárva az ország jelenlegi gazdasági helyzetét egészen konkrétan - szám- és tényszerűen - radikálisan kijelentette, hogy bár az ország pillanatnyilag valóban vesztébe rohan, gazdasági erőforrásait tekintve távolról sem volna reménytelen, hanem valóságos társadalmi-gazdasági rendszerváltásra van szükség. Az első és legsürgetőbb feladatként a privatizáció azonnali leállítást jelölte meg, ami által a még megmaradt nemzeti vagyon megmenthető volna az idegen, külföldi kézre kerüléstől. A magyarországi nagyvállalatoknak ma mindössze 3%-a van magyar tulajdonban. Az exportok 68-70%-át a multinacionális cégek fölőzik le és viszik ki az országból.

A gazdasági értékek veszni hagyásán túl komoly veszély fenyegeti hagyományainkra épülő sajátos, egyedi kultúráértékeinket is. Lovas István a „Multikultúra és az amerikanizálódás veszélyei” címmel tartott előadást, védve a nemzeti kultúra sajátágaiban, egyetlenségében rejlő kincseit a ránk telepedő, mindent egybeemosó amerikai hatásokkal szemben. Kiemelte azonban saját, hosszabb idejű amerikai tartózkodása alatt szerzett tapasztalatai alapján, hogy az Egyesült Államokban irigylésre méltó a keresztény kisközösségek összetartó ereje, és nem utolsósorban a neveléshez elválaszthatatlanul hozzátartozó hazaszeretetre nevelés mindennapi gyakorlata sem. Amerikából nemcsak rossz jöhetne, hanem megszívlelendő jó példa is, ha nemcsak azért nyújtánánk ki kezünket, ami káros.

Dr. Ferencz Csaba a NATO - nemzetbiztonság témakörét vizsgálva röviden és tömören szemléltette a magyarság és Magyarország

sokszínű múltját, rávilágítva ezzel esélyeire, helyzetére. Ébresztgetve ezzel az egészséges nemzeti öntudaton túl azt a reális öntudatot, ami azt kiáltja felénk, hogy népünk a történelmi tragédiák fényében csodával határos módon életképesnek bizonyult, és semmiféle megpróbáltatás nem okozhat nagyobb kárt életében az erkölcsi lezülléstésnél. „Magyarország helyzete sajátságos. A nemzet egyharmadát leválasztották (Trianon). Semmilyen közösség nem képes elviselni 20-25%-ának leszakítását. Magyarországnak, a nemzetnek törvényszerűen el kellett volna pusztulni.”

Ezt a nemzetet az tarthatta csak életben, hogy élni akart. Az erkölcsök lazulásával saját összetartó erejét, élni akarását veszítheti el.

Az erkölcsi szilárdság mellett szólva hallhattuk Dr. Baranyi Károlyt az oktatás és nevelés stratégiai szerepéről szóló beszédében, valamint Farkas István piarista paptanárt a katolikus iskola szerepét fejtegetve. Az előbbi előadás elsősorban a Nemzeti Alaptanterv hiányosságain keresztül vizsgálta a nevelés és oktatás kérdéseit, rávilágítva arra, mennyire lényeges mindenek kezdetén a nevelés irányának tudatos meghatározása. Eszerint a keresztény pedagógia lényege a felelősségre nevelés. A pedagógiai szabadság feltétlenül fegyelemmel kell, hogy párosuljon. A magyar nyelv központba helyezése elengedhetetlenül fontos, hiszen „nyelvében él a nemzet”, s a nyelv a legszilárdabb összetartó erő a magyar nemzet életében. Farkas atya legfőképpen az emberré nevelés irányait határozta meg. Minden nemű társadalom alapsejtje az ember és a család, amelyek erkölcsi értékrendje minden egyes esetben hozzájárul az egész értékrendjéhez és tartásához. A katolikus iskolák erkölcsi értékővé szerepe talán legfőbb hivatásuk.

A társadalomban jelenlévő értékeken túlmenően pedig nem feledkezhetünk meg egy mindezek fölött álló dimenzióról, ami nem más, mint maga az élet, mint egyetemes érték. Mindazok előtt, hogy egy nemzet *hogyan* és *miként* él, még lényegesebb kérdés maga a léte, hogy létezik-e még egyáltalán. Ennek a kérdésnek régi

szakértőjeként Fekete Gyula írot hallgathattuk meg, *Felelősség a jövőért* című előadásában. A modernkori jóléti társadalmakat önpusztító, végletes önzése, szélsőséges individualizmusa egyre inkább a létkérdés alapjaihoz sodorja. A „Lenni vagy nem lenni”-kérdése alapkérdéssé vált. „A fogyasztás szubjektív gesztus: magamnak eszem. De nincs magánjövő. Az élet továbbvitele nem magánügy.”

Ma Magyarország népessége már nem csupán relatíve csökken (fiatal és idős lakosság arányát is tekintve, ami az életszínvonal emelkedésével ideiglenesen egyensúlyi helyzetet mutathat), hanem tényleges népességsökkenéssel kell számolnunk, ami hatványozódva a nemzetet a pusztulásba sodorja. Amennyiben az élet és jólét között önérdeket tekintve választanak a családok, komoly veszélyekkel kell számolnunk társadalmi szinten.

Mindent összefoglalva elmondható, hogy az előadások közös vezérfonala a minden szinten való erkölcsi megújulást sürgetve feladatot adott a résztvevők szemléletbeli erősítésén keresztül. A feladat nem más, mint a felelős jelenlét keresztény polgárként az ország mindennapi életében.

A hétvégét irodalmi esti program, valamint közös szentmisén való részvétel tette még közösségibbé, élményszerűbbé. Végül pedig a programot méltó záróakkordként a gödöllői Grassalkovich kastély megtekintése koronázta.

Kesselyák Kinga

* * *

Az elmúlt évi találkozóznak, a II. rendezvénynek az előadásait tartalmazó kötet már meg is jelent. Tartalmazza a tavalyi, a millecentenárius témakör köré csoportosított előadásokat. Megvásárolható a templomban a keresztelőkápolnánál. Ára 480 Ft.

Ajándék

Elcsigázottan sodródva a karácsonyra vásárlók, lökdösődő tömegében fogalmazódott meg bennem a kérdés. Vajon tudunk-e ajándékozni? Ez a sok ember vajon mit gondolhat magában, miért ajándékoz, mit jelenhet számukra az ajándékozás? Örömet, kényeszerűséget, az ünnepekhez kötött sztereotípiát? Vagy keserűséget, mert „nincs rá keret”? Őket persze nem interjúvolhattam meg, de kíváncsi voltam arra, hogy gyermekeink mit gondolnak az ajándékozásról, hogyan készülnek rá, mit tanultak tőlünk? Ezért főiskolai hallgatóim egy csoportjának és két ötödik osztály tanulóinak tettem fel a következő kérdéseket:

- Szoktál-e ajándékozni és miért?
- Hogyan gyűjtöd össze az ajándékozásra szánt pénzt?
- Milyen szempontok alapján ajándékozol?
- Hogyan jut az ajándékozotthoz a meglepetés?
- Most mi jelentene számodra ajándékot?

Ezeket a kérdéseket, ha valahol máshol olvasom, biztosan továbblapozok, mert úgy tűnik, hogy a sztereotip válaszokat hívja elő. Megvallom, amikor először tettem fel a főiskolás hallgatóknak, én is bizonytalan voltam, de a válaszok olvasásakor – később már az ötödikeseknél is – olykor-olykor magam is megdöbbszemtem, hogy milyen mély, máskor keserű gondolatokat írtak le.

A válaszok szinte mindegyikében benne van az örömszerzés szándéka, a szeretet jelének kimutatása, de sokban benne van a miért is!

„Az ajándék ürügy arra, hogy kifejezzük egymás iránti szeretetünket, amit hétköznapi helyzetekben ritkán engedünk meg magunknak. Azért, mert az ajándék rákényszeríti az ajándékozottat, hogy viszonzza a szeretetemet. Ha ajándék nélkül mutatom ki érzelmeimet, féltő, hogy nem kapok viszonzást.”

A szeretet ajándékkal való megvétele több esetben is előfordul. Ugyanakkor a megvásárolt számára úgy tűnik, egyértelmű ez a helyzet és ő a viszontajándékozás „örömét” így éli meg:

„Azon tépelődöm, mit vegyek neki, és csak azért akarom meglepni, mert ő is megajándékozott engem. Az ilyen nem szívből jövő ajándékozást nem is nagyon szeretem. Húzom az alkalmat, sokszor nem kézbe adom át, hanem postázom.”

Voltak, kik a másikkal szembeni lelkiismeret-furdalásukat vagy feszültségeiket próbálják az ajándékkal kompenzálni:

„Gyakran előfordul, hogy azért ajándékozok, mert ki akarom a másikat engesztelni. Ilyenkor megkönnyebbülök.”

Vajon mi lehet az oka, hogy nem tud a másiktól elnézést kérni? Egy feszültséget valóban feloldhat-e az ajándék? Ezekből a válaszokból nem tűnik ki az öröm, a szeretet. Sem bennünk, sem gyermekeinkben nem teremthet rendet, örömet a szentgyónást a megbánást helyettesítő meglepetés. De örömszökkentő úgy is az adás, ha nem belülről jön, hanem arra tanítjuk gyermekeinket, hogy eképpen adminisztráljuk magunkat:

„Azért ajándékozok, mert akkor lehet jópontot szerezni a mennyországban”

Nem is tudjuk, milyen nagy hibát követünk el akkor, amikor csak azt hangoztatjuk, hogy mennyire nincsen időnk. Észre sem vesszük, hogy gyermekeink életérzésébe is beépül, s már ők sem gondolnak arra, hogy időt szakítsanak az örömszerzésre.

„Nem ajándékozok, mert nincs rá időm.”

„Csak néha, ha szakítok egy kis időt rá.”

„Ritkán jut rá idő és kedvem sincs hozzá.”

Hogy kik élik meg igazán az ajándék adás-kapás örömét?

„Énszerintem a legjobb az, amikor csak úgy adok, minden ünneptől, dátumtól függetlenül. Csak azért, hogy örüljön, és én is kifejezhessem szeretetemet (nem csupán csak szavakkal).” – Náluk már a szó is fontos!

„Ilyenkor apró dolgokat, egy szelet csokit, egy szál virágot adok, csak úgy. Úgy gondolom, hogy van, amikor már egy mosoly, egy

simogatás, egy kérdés is ajándéknak minősül, de ezt csak az tudja, aki kapja.”

A legtöbben komoly erőfeszítéseket tesznek azért, hogy ajándékozhassanak. A főiskolai hallgatók többsége munkát vállal. Nem egy esetben ez éjszakai beosztást jelent, s nappal pedig a lemondást, sokszor az étkezés lehetőségét is megvonva maguktól. Az ajándékba kapott vagy zsebpénz beosztása a fiatalabb gyermekeknél is jelentkezik. Ugyanúgy a lemondás is a csokiról, egyéb megvehető tárgyakról. Náluk pénzforrás még az üvegpénz. Mindkét korosztálynál – igaz csak 2 esetben – kaptam olyan választ is, hogy számukra nem jelent gondot az ajándék megvásárlása, mert bőven kapnak zsebpénzt, s ha szükséges, még kiegészítést is. Az ajándékozás gondolata a legtöbb esetben összekapcsolódott a pénzzel, a tárgyasult meglepetéssel. A kérdésekre választ adó 33 főiskolás közül csak négyen látják úgy, hogy az ajándékozáshoz „nem is biztos, hogy kell pénz”, „egyáltalán nem kell pénz”. Az általános iskolásoknál ez már többször is megjelenik, mivel a szüleiktől, rokonságuktól kapott visszajelzések alapján a saját készítésű ajándék is nagy öröm.

A megkérdezettek többsége az ajándékozást megelőzően jobban figyeli azt, akinek a meglepetést szánja. Figyelik, mit szeretne, vajon minek örülne. Ebben a másikra figyelő időszakban még olyan dolgokra is ráéreznek, amikre azt megelőzően nem is gondoltak.

„...már egy ideje figyeltem, hátha elejt egy-két megjegyzést arra vonatkozóan, hogy mit szeretne. De nem ezt hallottam meg, hanem azt vettem észre, milyen érzékeny a másik ember irányában, s milyen segítőkész az anyám.”

Az ajándékozők többsége a személyességet hangsúlyozza. Ez meglepő módon az ötödikes gyermekek többségénél is fontos szempont volt. Ugyanígy az átadásnál is főleg ezt hangsúlyozták ki. Csak néhányan adnak úgy, hogy a másik ne tudja, kitől kapott. Itt 4 esetben volt fontos a másik öröme, meglepetése:

„Van olyan, amikor elrejttem valahová, és egyszer csak rátalál (persze nem tudja, hogy kitől kapta – de én tudom és az elég).”

2 esetben tartották fontosnak a közvetett ajándékozást azért, mert félnek a visszautasítástól.

„Mindig félek attól, hogy miként reagál. Ezért inkább többszörös közvetítő révén juttatom el.”

„Utálom, hogy mindig kifogásokat talál és úgy is csak vita lesz belőle. Ezért inkább postán küldöm el, így nem mondhatja, hogy nem gondoltam rá.”

Arra a kérdésre, hogy jelenleg mi jelentene számukra ajándékot a válaszok három nagy csoportra oszthatók. Az egyik a tárgyasult vágyak. A számítógépes csodaprogramoktól a sok száz dollárban meghatározott herkentyűig minden. Amire a külső jelekből ítélve a legkevésbé számítottam, és ezért talán a legmegdöbbentőbb: „egyszer igazán jóllakni”.

A kívánságok második csoportja teljesítményeikhez, viselkedésük megváltoztatásához kötődik. A főiskolások esetében:

„Nagy ajándék lenne már túllenni a vizsgaidőszakon”

„Karácsonyra jó lenne egy ici-pici kettes szigorlat”

Ugyanígy a teljesítményfeszültségeket, esetenként a különórai túlhajszolást tükrözik az ötödikesek válasza is:

„Legyen még egy napom tanulni a törít és a matekot.”

„A jó jegyek.”

„Olyan ajándéknak örülnék, ha segítené valaki jónak lenni.”

„A legnagyobb ajándék az lenne, ha legalább egy hétig nem kellene különórákra járni, és ki sem mozdulnék otthonról.”

A kívánságok harmadik csoportja érzelmi jellegű. Ezek kisebb hányada örömteli vágyakozást fejez ki, másik részük a jövőtől, szeretetlenségtől való félelmet.

„Ajándék? Egy olyan ember szeretete, akit én is viszonzszeretek.”

„Ha megtalálnám önmagam.”

„Számomra most az lenne ajándék, ha a szüleim nem veszekednének.”

„Néhány nap olyan helyen, ahol észre lehetne venni, hogy milyen szép az ősz, olyan emberekkel, akiket őszintén szeretek és őszintén szeretnek.”

„Legyen időnk, energiánk egymásra azokkal, akiknek fontosak vagyunk.”

„Ha igazán érezném a barátom szeretetét (úgy, ahogy én szeretem).”

„A két éve meglévő lakásom én otthonná tudjam varázsolni, ne úgy mint a szüleim.”

„Az én vágyam gyermekem. De azt szeretném, ha az apukám még élne és velünk ünnepelhetné a Karácsonyt.”

„Ha már ma hazajönnének a szüleim Németországból, mert csak pénteken jönnek.”

„A legnagyobb ünnep az lenne, ha egészséges lennék, és pihenhetnék.”

„A szeretet, mert a szüleim így is el akarnak válni.”

Az idézetek mire figyelmeztetnek minket? Ha figyelmesen elolvastuk őket, akkor látjuk, hogy nemcsak mint szülőkhöz, hanem mint társakhoz is szólnak!

Van, ki a gyermeki státuszából adódóan fél, és ezt fejezik ki vágyai. Van, ki az igaz társ utáni vágyát fejezi ki. Van, ki jobban szeret, mint őt szeretik. Van, ki saját lakással rendelkezik, de az még nem otthon. Van, kinek az egészség jelentene örömet. Van, kinek az igazi egymásra figyelés.

De mindegyik ajándékvágy a szeretteinkkel való igazi együttlét iránti igényt fogalmazza meg. A Karácsony ideje alatt különösen figyeljünk erre, mert ez a legnagyobb ajándék!

„A múltkor anyukám iskolájában voltam délelőtt. Ő elment órára, és én a tanáriban maradtam addig, amíg a buszom nem indult Pécsre. Vele már nem találkozhattam, de a naptárját teleírkáltam mindenféle dologgal. Pl hétfőre: „szeretlek Titeket.” Keddre: „Gondoljatok rám, fél tízkor zh”... Péntekre beírtam: „Holnap jövök haza. Sietek!” Na és este szipogva telefonált, hogy én egy igazi ajándék vagyok.”

Rózsáné Czigány Enikő

A csodák „mechanizmusa”

1983.október 31-én történt, Mindenszentek előestéjén. Hazafelé ballagva, 40 Forinttal a zsebemben töprengtem azon, hogy fogom a másnap esedékes heti ebédbefizetést megoldani a munkahelyemen, amelynek összege akkoriban 55 Ft volt. Bár az 55 Ft-ot félretettem erre a célra, utolsó pillanatban valamelyik gyereknek füzetet kellett venni és így a költségvetés összeomlott. A családi kassza hóvégi mélyponton állt, így csupán két lehetőség maradt: vagy kiveszek pénzt az OTP-ből a hiányzó 15 Ft kedvéért, vagy másnap - szegyen-szemre - kölcsönkérek 15 Ft-ot valamelyik kollégámtól.

Ekkor egy belső hang szólalt meg hirtelen: „Apostolaimhoz hasonlóan te is az én szőlőmben dolgozol. Most megmutatom neked szeretetemet. Teszek veled egy egészen apró csodát. HISZED-E???” Ez utóbbi kérdés olyan erővel és határozottsággal szegeződött nekem, mint egy áramütés. A másodperc tört része alatt megértettem, hogy bensőmben Jézus szavát hallom. Hirtelen nagy boldogság töltött el és válaszoltam: „Uram, Te tudod, hogy én hiszek Benned csodák nélkül is, mindazonáltal tedd velem, amit akarsz. Készen állok. Hiszem, hogy csodát teszel.” A hit valósággal felizzott bennem, éreztem, hogy százszázalékossá és sziklaszilárdá válik, olyaná, mint még soha. Akkor megint megszólalt a benső hang: „Most menj oda a közeli újságosbódéhoz és vedd el egy borítékos sorsjegyet”.

Adott pénzügyi helyzetemben magamtól nem vetemedtem volna ilyen könnyelműségekre. De hagytam, hogy a benső hang irányítson. Odamentem és válogatás nélkül kiemeltem egy sorsjegyet a sok közül. Minden kétkedés nélkül megéltem a teljes bizonyosság tudatát. Sejtés helyett TUDTAM, hogy az a sorsjegy valamit tartogat a számomra. 20 Forintot nyertem. Pontosan annyit, hogy a sorsjegy 5 Ft-os árát levonva, 15 Ft-tal kiegészüljön a kassza és meglegyen másnapra az ebédbefizetéshez szükséges 55 Ft.

Külső szemlélő számára az egész történet természetes úton megmagyarázható és egyáltalán nem számít csodának. Bárkivel megeshet, hogy a statisztikai valószínűség törvénye szerint kihúz akármilyen nyereményösszeget, nemhogy egy szerény húszforintost. Ám ami történt, az mégis csoda volt, mert Isten ebben az esetben

megállította a statisztika törvényének malomkerekét és a valószínűség elve helyett az előre meghirdetett és hitre alapozott bizonyosságot érvényesítette.

A történetek nyomán sok mindent megértettem a csodák „mechanizmusából”:

Mindenekelőtt azt, hogy Isten szeretetből fakadó szájalomból bárkit kiválaszthat csodatételének alanyául, függetlenül attól, hogy az illető szerencsétlen bűnös, vagy az életszentség daliája. A csoda nem kitüntetés, hanem testi-lelki segítség annak, akinek Isten szánja.

Megtapasztaltam, hogy a csoda létrejöttéhez sziklaszilárd hitre van szükség. Korábban, a Szentírást olvasva mindig úgy tűnt, hogy Jézus csupán el akarja terelni a figyelmet csodatévő szerepéről azzal, hogy a csodák alanyainak hitére appellál és azt hangsúlyozza. Például a vérfolyásos asszony meggyógyításakor így szólt: „Bízzál leányom, a hited meggyógyított”. (Mt.9,22). A két vaknak felteszi a kérdést: „Hiszitek, hogy meg tudom tenni?” „Igen Uram”, felelték. Erre megérintette a szemüket és így szólt: „Legyen hitetek szerint!” Nyomban megnyílt a szemük. (Mt.9,28-29). Hitét látva gyógyítja meg Jézus a hordágyon fekvő bénát, a kafarnaumi százados hite kedvéért gyógyítja meg szolgáját, és még hosszan sorolni lehetne. Ma valószínűleg átérzem, hogy a szilárd hit a csoda elengedhetetlen előfeltétele.

Világossá vált az is, hogy akiket Isten benső hangon keresztül megszólít, azok a Szentlélek útján bizonyosságot nyernek az általuk kapott isteni üzenet valódiságáról. Észreveszik, hogy nem saját gondolataik sodrásából fakad mindaz, aminek birtokába jutottak. Személyiségük függetlenségét teljes mértékben megőrzik ezalatt, sőt, gyakran párbeszédbe kerülnek Istennel. Az isteni üzenet vétele nem passzív révület terméke, mint ahogy sokan gondolják, hanem legtöbbször az Isten és az ember közti párbeszéd eredménye. Amikor Gábor angyal bejelenti Máriának, hogy „Gyermekeket fogansz, fiút szülsz és Jézusnak fogod elnevezni”, akkor Mária visszakérdez: „Hogyan válik ez valóra, amikor férfit nem ismerek?” (Lk.1,31-34). Egy másik példa az, amikor Ábrahám alkudozik Istennel azon, hogy hány igaz emberért kegyelmezne meg Szodomának és Gomorrának.

(Isten végül 50 igaz helyett már 10 igaz kedvéért is hajlandó lett volna megkegyelmezni).

A csodát magát mindig csak Isten teheti meg. „Csodatevő szentek” nincsenek - ők csupán közvetítői lehetnek a csodának. De mivel kedvesek Isten előtt és hitük sziklaszilárd, csoda iránti kérésüket Isten könnyen meghallgatja. Amikor a jeruzsálemi templom Ékes-kapujánál a bénán született ember alamizsnáért nyújtja a kezét Péter apostol felé, Péter megszánja, de tehetetlennek érzi magát, hiszen nincs miből adnia. A csodák „mechanizmusa” szerint azonban a másodperc tört része alatt megkapja Istentől a csodatétel közvetíthetőségének benső üzenetét és már ennek tudatában fordul a béna emberhez: „Aranyom, ezüstöm nincs, de amim van, neked adom: a názareti Jézus Krisztus nevében állj fel és járj!” (ApCsel 3,6).

Ennyit a felejthetetlen jézusi párbeszédből és az általa „apró csodának” mondott esemény élményéből fakadó tanulságokról, amelyekkel Ő egy életre gazdagabbá tett. Egy évvel később világkongresszusi plénum előtt kaptam európai nívódíjat egy cikkemért, de ennek az elismerésnek az öröme teljesen elhalványult ahhoz képest, amiben 1983. október 31-én volt részem.

Sokan megkérdézhetik: Kik számára és miért tesz Isten csodát? A választ legjobban talán századunk nagy életszentség hírében álló misztikusától, Páter Pio-tól kaphatjuk meg:

„A csodák bonbonok, amelyekkel az Atya a szentség ösvényére csalogatja a lelkeket, ahol a sivár kereszt található”. A csodák célja, hogy az embereket keresztjük felvételére serkentsék. Akik felvették keresztjüket és a szentség útján járnak, azok számára többé fölösleges a csoda.

K. P.

ADVENTŐL ADVENTIG

Megjelent plébános atyánk *Adventtől adventig* című, számtalan színes fotóval illusztrált könyve. Kapható a keresztlőkápolnánál, ára 1200 Ft.

MEGJELENT AZ TÁRSAS KÖR ELSŐ ÖNÁLLÓ KIADVÁNYA

Beszámolhatunk egy örömteli eseményről is. Az A.K.T.K. kiadásban megjelent az Abertfalvi Szent Mihály Plébániatemplom színes üvegablakait bemutató könyv. Az üvegablakok a Nyolc Boldogságot ábrázolják, ezért a kiadványban a Nyolc Boldogságról szóló bibliai idézet olvasható magyar, angol, német, olasz és francia nyelven. Minden könyvben külön még 4 könyvjelző is van. A reprezentatív kis kötet megvásárlásával kedves tagtársaink anyagilag támogatják Társas Körünket. A kiadvány ára 250 Ft, kapható a keresztlőkápolnánál.

MEGINDULT A LEÁNYTORNA

A Gyékényes utcai Albertfalvi Közösségi Házban minden kedden este fél nyolc órától ismét van leánytorna. A tornászni, mozogni vágyókat várják a torna vezetői.

MEGALAKULT A KISMAMA KÖR

Mintegy egy hónappal ezelőtt megindultak a Kismama Kör összejövetelei. A Gyékényes úti Közösségi Házban vannak a programok minden pénteken fél háromtól. Kisgyermekkel együtt várja Rális Edit a mamákat.

A SIGNUM EGYÜTTES ÚJÉVI KONCERTJE

A SIGNUM Együttes január 3-án koncertet ad. A zenekar új kazettájának az anyagát mutatja be ezen az „újévi koncerten”. A zenekar tagjai és a szervezők a SIGNUM rajongókon kívül minden érdeklődőt, zenekedvelőt is várnak. Jegyek 400 Ft-os áron kaphatók a sekrestyében.

TARTALOM

Áldott, szent ünnepeket	
Dr. Verbényi István	1
A családgyház a hit tanúja	
Dr. Verbényi István	2
Karácsonyvárás régen és napjainkban	
Gedeon Sándorné	4
Szentestéim	
Rális János	7
Batár Ferkó	
Bankó András	9
Azok a régi szép idők?	
Sümegh László	11
In memoriam Schipeck Imre	
Sümegh László	15
A Döngicsélők szüreti mulatsága	
Murányiné Molnár Katalin	18
Szabadjegy	
Nagy Béla	19
A technika áldásai és veszélyei	
Nagy Béla	20
Üzenet Fatimából	
Madaras Gábor	21

A család gazdálkodása	
Bató András és Márti	25
Lisieux felé Párizsban	
Madaras Gábor	30
„Kornél Káté”	
Giovannini Kornél	34
Az Albertfalván végzett helytörténeti munka 25 éve	
Beleznay Andor	35
III. Szellemi-lelki hétvége Máriabesnyőn	
Kesselyák Kinga	41
Ajándék	
Rózsáné Czigány Enikő	45
A csodák „mechanizmusa”	
Kesselyák Péter	50
Hírek	53

SZILVESZTERI BÁL

Az Albertfalvi Keresztény Társas Kör
idén is rendez óév búcsúztató szilveszteri bált

A rendezvény helyszíne
a Don Bosco Iskola

BÜFÉ, MŰSOR
BINGÓ és egyéb legális játékok

nosztalgia kocsma élő zenével és DISCO

A TOMBOLA fődíja
autónyereménytakarékbetétkönyv

Ingyenes ruhatár

A belépőjegyek korlátozott számban,
és kizárólag elővételben 500 Ft-ért kaphatók
Jegyek a szervezőknél vásárolhatók

Mindenkit szeretettel vár a házigazda:
Sáros Attila

Belépés 21 órától
Asztalfoglalás a házigazdánál
(Tel: 208-17-26 esete 19-20 óráig).

A büfé mellett saját fogyasztás céljára hozható elemőzsia...